

VEAC NOU

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A R.L.U.S.

12 pagini — 1 leu

In pag. a 6-a:

GÎNDUL, FORȚĂ MOTRICE ?

DIN SUMAR:

- **Intr-un sfert de secol transistorul a schimbat lumea**
- **Căldura Terrei**
- **Misterul camerei de chihlimbar**
- **Răul de mișcare**
- **„Don Irazu” și cafeaua**
- **Tactul — absolut necesar !**

3

ANUL XXIX

19 IANUARIE 1973

(1453)

Printre multe caracterizări făcute civilizației moderne s-a spus și că este o civilizație a energiei în general și a electricității în special. Și într-adevăr, pe de o parte mereu se caută noi surse de energie, iar pe de alta se preconizează exploatarea unor surse cunoscute de mult, dar neglijate.

Din această a doua categorie fac parte și rezervoarele subterane naturale de apă fierbinte și vapori. S-ar putea ca unii să fie surprinși aflând că în momentul de față capacitatea totală a centralelor

alimentate de energie geotermică este de un milion de kilowați și că, chiar în ritmul actual de dezvoltare, producția de electricitate din căldura Pământului se va împături în cursul acestui deceniu.

Atenția de care se bucură noua și totodată vechea sursă de energie a fost confirmată și de colocviul ținut săptămîna trecută sub egida Comitetului pentru resursele naturale al O.N.U., cu participarea a peste 200 de experți din întreaga lume.

De unde provine însă energia subpămînteană?

Documentar

CĂLDURA TERREI

Căldura multor rezervoare geotermice provine dintr-o uriașă masă de roci topite, pe care forțe geologice au împins-o din adîncurile Terrei pînă în scoarță. Această lavă încălzește rocile situate în scoarță relativ aproape de suprafață și, la rîndul lor, acestea ridică temperatura apei din fisurile sau porii lor pînă la sute de grade. Aflată totuși la adîncimi de cîțiva kilometri (chiar 9—10 km), apa suferă o presiune considerabilă și este obligată să se mențină în stare lichidă. Dar, atunci cînd găsește posibilitatea de a „scăpa” printr-o crăpătură, începe să fiarbă, o parte din ea se transformă în vapori și țîșnește la suprafață. Energia geotermică poate fi captată printr-o sondă amenajată în fisură sau forată în stratul de rocă poroasă.

Interesul pentru această sursă de energie a sporit mult în ultimii ani. Căci explorări recente au arătat că ea este mai vastă și mai bogată decît se credea. În generația trecută încă izvoarele termale și emisiunile de vapori, cunoscute de mult timp în cîteva localități din lume, erau considerate capricii întîmplătoare ale naturii. Astăzi există dovezi că ele sînt foarte răspîndite în scoarța terestră. Semnele prezenței lor au fost detectate în mai toate continentele și într-o serie de insule. Probabil că zăcăminte similare vor fi găsite și în subsolul oceanelor.

Exploatarea lor devine cu atît mai atrăgătoare, cu cît nu se mai limitează la producerea electricității. Într-adevăr, aburul și apa termală pot desăra apa de mare, încălzi case, sere și bazine de înot sau furniza energie neelectrică pentru instalații frigorifice și de condiționare a aerului. În plus, apa termală este o sursă de minerale, dar și de apă potabilă.

Spre o utilizare complexă

Evident, izvoarele termale prin care apa din stratele încălzite iese de la sine la suprafață sînt cunoscute și folosite din antichitate. Romanii au amenajat în apropierea lor adevărate stațiuni balneare cu scopuri medicale și recreative, presărate în tot bazinul mediteranean pînă la marginile imperiului, cea mai îndepărtată fiind, probabil, Bath din Insulele Britanice. Dar și în Japonia antică și alte țări din Orientul Îndepărtat au existat astfel de stațiuni.

Abia la începutul secolului nostru și-a dat însă seama omul că aburul din scoarță poate servi la producerea electricității. Prima centrală datează din 1904 și a fost instalată în Italia, în ceea ce se numește astăzi bazinul Larderello. Interesul pentru energia geotermică a crescut, destul de încet de altfel, în deceniile următoare. Noi uzine electrice au fost înălțate la Larderello; alte proiecte de utilizare a aburului și apei calde pentru obținerea electricității, pentru încălzit și în diverse scopuri industriale au fost aplicate în Japonia, U.R.S.S., Islanda, Noua Zeelandă etc.

Cercetătorii care au recunoscut de timpuriu posibilitățile energiei geotermice au fost decepționați de încetineala cu care s-a dezvoltat utilizarea ei. Dar acest ritm lent are cîteva motive întemeiate. După indicațiile exterioare — relativă raritate a izvoarelor termale și gurilor de abur — energia geotermică utilizabilă părea să fie foarte localizată și în cantitate mică. Prospectarea și descoperirea zăcămintelor era limitată la cele care „se manifestau”, deoarece nu se cunoșteau semne geologice care să indice prezența depozitelor ascunse. Ca și în cazul țîțeiului, forajele se făceau cam la întîmplare și, în plus, specialiștii erau de părere că cheltuielile de foraj își găseau justificarea numai în cazul zăcămintelor aflate la adîncimi mici. În momentul de față opiniile s-au schimbat și — în toată lumea se fac eforturi în vederea

descoperirii și exploatării acestei energii și a formării de specialiști.

Sursele de energie geotermică utilizabile se împart în trei categorii: zăcăminte uscate, zăcăminte umede și zăcăminte cu un conținut caloric mai mic, care constau din apă la temperaturi sub 100 de grade. Cele dintîi conțin aproape exclusiv vapori sub presiune, la temperaturi destul de ridicate, care pot produce nemijlocit electricitate dacă sînt dirijați direct la o turbină. În consecință, nu reclamă decît investiții foarte mici pentru utilaj: în schimb centrala trebuie instalată

încălzirea solului. Încălzitul clădirilor este pe cale de a fi introdus pe scară largă îndeosebi în U.R.S.S. și Japonia. După primele calcule, costul lui este de 4 ori mai mic decît al încălzitului cu combustibil fosil.

Condiționarea aerului cu ajutorul apei termale se bazează pe o metodă care apelează la apă ca agent frigorific și la o soluție de bromură de litiu drept mediu absorbant. Ca și în alte sisteme de răcire, agentul frigorific se evaporă, proces prin care extrage căldura din jur, iar vaporii sînt „înghițiți” de absorbant, după care sînt din nou

folosite într-un singur scop. Dar abia instalațiile complexe vor da justa măsură a rentabilității energiei geotermice.

Aceasta exercită însă o mare atracție și prin faptul că este inofensivă pentru mediul înconjurător. Spre deosebire de combustibilii fosili și nucleari, ea nu poluează biosfera nici cu produși de ardere, nici cu radiații. După cum nu are nici dezavantajele legate uneori de sistemele hidroenergetice: inundarea unor terenuri fertile sau nașterea unor tensiuni în sol, care pot provoca cutremure. Există

totuși două riscuri posibile. Apa și vaporii din multe zăcăminte conțin bor și alte substanțe chimice care ar putea fi nocive dacă ar fi eliminate în rîuri. Diverse încercări au arătat, însă, că apa uzată poate fi reinjectată în bazin fără să-i scadă producția. În al doilea rînd, s-ar putea ca solul să se prăbușească acolo unde se extrag cantități mari de apă. Dar și acest neajuns poate fi prevenit prin reîncărcarea rezervorului cu apă.

Amplitudinea resurselor de energie geotermică abia începe să fie apreciată, pe măsură ce se adună informații noi. Astfel, o vastă acțiune de prospectare aeri-

nă cu ajutorul razelor infraroșii făcută în Etiopia și Kenya a descoperit, numai în regiunea Afar din Etiopia, un potențial geotermic care ar putea acoperi necesarul actual de energie electrică al întregii Africi.

Așa-numitele manifestări de suprafață indică prezența unor lanțuri de rezervoare geotermice în apusul Americilor (din Alaska pînă în Chile), în Orientul Apropiat și Africa Orientală, ca și de-a lungul „Inelului de foc” din jurul Pacificului. Forajele făcute recent în Europa și în alte locuri indică prezența energiei geotermice în regiuni care nici nu fuseseră luate în considerare.

Pentru moment este imposibil de apreciat dimensiunile resurselor exploatabile ascunse în scoarță. Dar nu mai începe încă deocamdată că atît nevoile mondiale de energie cît și descoperirile promițătoare din ultimul timp justifică un efort de explorare a acestei rezerve.

lefină, inofensivă și abundentă

Cheltuielile de exploatare a energiei geotermice sînt și ele un subiect mult discutat, deoarece, fiind vorba de o tehnologie nouă, nu există cifre orientative. Ce probleme speciale ridică ele? Cele mai importante privesc durata de exploatare a unui zăcămint sau unui izvor, care este foarte greu de apreciat, dar totodată decisivă pentru amortizarea investițiilor. După toate probabilitățile un zăcămint exploatat corect durează ani de zile — în stadiul actual de dezvoltare circa 30 de ani — îndeosebi dacă este reumplut de apă subterană sau prin injectarea apei termale folosite.

Experiența dobîndită pînă acum arată că centralele electrice se amortizează într-o perioadă destul de scurtă, că prețul desalinizării apei este mult mai mic decît în celelalte sisteme, că încălzitul clădirilor, condiționarea aerului și alte utilizări asigură economii de 90 la sută sau mai mari. Și aceste date rezultă din exploatarea instalațiilor

În bazinul geotermic de la Larderello

foarte aproape de sursa de aburi, iar dimensiunile turbinelor sînt limitate de presiunea scăzută la care izvorăște aburul. Un generator de 55 megawați — capacitatea maximă de acum — este alimentat de 10—15 sonde de vapori. După ce și-au „predat” energia, vaporii condensati pot furniza apă potabilă. În așezările de pe țărmul oceanului sau unui lac sărat, ei ar putea servi drept agent de încălzire, în instalațiile de desalinizare.

Zăcămintele umede par să fie de 20 de ori mai numeroase decît cele precedente. Ele conțin apă cu temperaturi de peste 100 de grade care, după cum am arătat, nu se transformă în aburi deoarece se află sub presiune. Forarea în rocile respective face ca apa supraîncălzită — de obicei la 180—370 grade — să iasă la suprafață sub forma unui amestec de apă și vapori (circa 10—20 la sută din debit, considerat în greutate). În epoca de pionierat a exploatării energiei geotermice asemenea sonde serveau exclusiv la producerea electricității cu ajutorul aburului, apa caldă fiind eliminată ca deșeu. Și în acest caz este valabilă comparația cu petrolul, care multă vreme a fost folosit doar în lămpi, deoarece nu se știa cîte produse valoroase conține și nici cum ar putea fi separate. La fel, utilizarea complexă a rezervoarelor geotermice umede abia începe. Deocamdată există numai cîteva uzine în care aburul produce electricitate, iar apa fierbinte este distilată, fără vreun adaus de căldură, și transformată în apă potabilă.

În bazinul descoperit recent la El Tatio, în Chile, se preconizează și introducerea unei a treia trepte: aburul va produce electricitate, apa fierbinte rezultată din condensarea vaporilor va circula printr-o instalație de desalinizare, iar din saramura rămasă vor fi extrase minerale prețioase. Fabrica de hirtie și celuloză de la Kaweran (Noua Zeelandă) folosește apa fierbinte pentru încălzire în procesele industriale. În Japonia este aplicată experimental în crescătorii de pește, spălătorii, bucătării, bazine de înot și la

PENTRU AȘEZAREA RELAȚIILOR INTERNAȚIONALE PE BAZE NOI

Recent încheiatele vizite ale tovarășului Nicolae Ceaușescu în Pakistan și Iran au relevat spre satisfacția tuturor partenerilor că relațiile dintre România și cele două țări vizitate evoluează sub semnul unei trainice prietenii și bune înțelegeri, al cordialității și stimei reciproce, al unei dorințe comune de apropiere între națiuni. Ele au pus în lumină existența unor condiții propice pentru lărgirea și aprofundarea legăturilor existente în toate domeniile și hotărârea înaltelor părți de a contribui în continuare la promovarea între toate statele a unor relații noi, de egalitate și respect între națiuni, de destindere și securitate.

În același timp, documentele semnate, ca de pildă Declarația solemnă româno-pakistaneză, au reliefat și o sumă de principii de o deosebită semnificație și însemnătate pentru întreaga viață publică internațională. Într-adevăr, întreaga două țări semnatare ale

acestea Declarații și-au exprimat convingerea că înaintarea fiecărei țări pe calea progresului poate avea loc numai într-un climat de pace, de respect pentru dreptul fiecărui popor de a fi singurul stăpîn al destinelor sale. În acest spirit, documentul amintit a reafirmat cu vigoare o seamă de principii de importanță majoră pentru cauza păcii, ca: dreptul sacru la libertate, independență și suveranitate, renunțarea la forță sau la amenințarea cu forță și reglementarea problemelor litigioase pe calea tratativilor; dreptul la utilizarea resurselor naturale în interesul propriu; egalitatea în drepturi a tuturor statelor, indiferent de mărimea lor sau de regimul politic; dreptul fiecărui stat de a participa, în condiții de egalitate, la soluționarea problemelor internaționale în care este interesat; neamestecul sub nici o formă și sub nici un pretext în treburile interne sau externe ale altor state; abținerea de la orice acte de constrângere de

ordin militar, politic sau economic, ca și alte norme și principii ale eticii și dreptului internațional.

Reafirmarea acestor principii, care amintesc de declarațiile solemne semnate de președintele Consiliului de Stat al României în țări din vestul Europei, în cursul vizitelor făcute în Belgia și Luxemburg, confirmă consecvența cu care țara noastră militează pentru așezarea relațiilor internaționale pe baze noi, pe temelia unor principii care pot asigura realmente statornicirea unor raporturi de încredere, bună înțelegere și colaborare între toate statele.

Poporul nostru, care a salutat cu căldură rezultatele fructuoase ale vizitei tovarășului Nicolae Ceaușescu în cele două țări prietene, și-a reafirmat o dată mai mult adevărată fermă la întreaga politică internă și externă a partidului și statului care se inspiră din interesele vitale ale țării noastre, ale cauzei socialismului, păcii și progresului în lume.

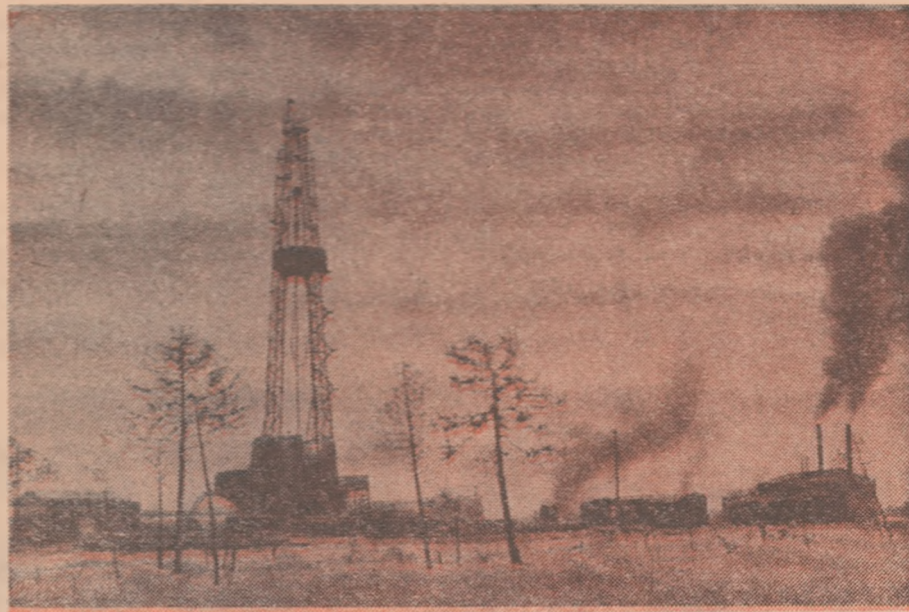
PROBLEME ȘI SOLUȚII

Pășuni în deșerturi

Deșerturile de pe glob ocupă circa 20 000 000 km². Cam a zecea parte din aceste terenuri aride se află în Uniunea Sovietică, unde acoperă circa 80 la sută din teritoriul Turkmeniei, 70 la sută din Uzbekistan și 60 la sută din Kazahstan.

Existența la Așhabad a unui mare Institut de cercetare a deșertului este deci perfect justificată. Dintre cele cinci stațiuni ale sale, cea mai importantă, Repetek, care se bucură de un renume internațional se ocupă îndeosebi cu studiul solurilor și al pășunilor, în vederea ameliorării lor, și cu prospectarea păturilor de apă găsite pînă la 50 m adîncime. În Karakum există patru tipuri de soluri: nisipoase, pietroase, argiloase (numite și takîre) și sărățurate. Ultimele două sînt extrem de potrivnice vegetației. Totuși, pe takîrele irigate izbutesc să crească bumbacul, lucerna și grîul.

Evident, ceea ce se numește pășune în deșert nu aduce cu nesfîrșitele întinderi de iarbă verde și deasă din regiunile noastre. Vegetația este rară, săracă, încît nu reușește să acopere integral nici măcar o fișie de teren. În

La Samoil'or (în fotografie), unul din cele mai mari zăcăminte petrolifere din Siberia apuseană, vor fi extrase, în 1975, 120-125 milioane de tone de țifei
Foto: B. Kavașkin (A.P.N.)

semințele de ierburi sînt adesea antrenate de vînt, a fost introdusă o metodă de fixare la sol. Pe pămîntul proaspăt semănat sînt răspîndite deșeurile provenite de la prelucrarea petrolului, în stare fluidă, care formează imediat un strat protector deasupra semințelor.

preocupare pentru sudură? În ultima vreme se obțin mereu noi aliaje, dar nu toate izbutite. E mai ales greu de combinat metalul cu ceramica, sticla, cuarțul. De vină pentru acțiunea de „respingere” dintre metal și ceramică, de pildă, este aerul inconjurător. De aceea specialiștii au făcut apel la vid.

Primele experiențe au dat rezultate uluitoare. Plăcuțe de metal și ceramică încălzite cu curenți de înaltă frecvență au fost puternic presate în camere din care se evacuale în prealabil aerul. Eliberate astfel de pelicula de oxid care se forma pe plăcuțe din cauza atmosferei inconjurătoare, metalul și ceramica se sudează bine, „fac schimb” de molecule și atomi, adică cunosc fenomenul numit difuziune. Ulterior au fost elaborate și principiile teoretice ale sudurii prin difuziune și realizate tehnologia și aparatura necesară pentru răspîndirea noii metode.

Sudura în vid a permis combinarea ceramicii cu cuprul și titanul, a molibdenului cu niobiul, a cuarțului cu cuprul, a aurului cu bronzul, a argintului cu oțelul inoxidabil. În total circa 400 de noi combinații. Unele n-au putut fi realizate prin nici o altă metodă.

METALURGIE

„Împăcarea” metalului cu ceramica

Cînd se gîndește la metalurgia viitorului, omul modern vede, de obicei, în imaginația lui șiruri de aparate de diferite dimensiuni în încăperi luminoase și bine aerate. Procesele de producție se desfășoară după un program precis. În retorte uriașe se toarnă prafuri, iar după o sumă de operații din mașinile automate ies produse finite cu suprafață strălucitoare. Producția experimentală a unuia din laboratoarele Ministerului învățămîntului superior și mediu special al U.R.S.S. amintește foarte mult de aceste viziuni metalurgice.

Laboratorul realizează procese extrem de delicate. Un cercetător stă, de pildă, aplecat deasupra unei camere cu vid de mărimea unui telefon. Aerul foarte rarefiat și temperatura ridicată fac posibilă sudarea unor minuscule plăcuțe de monocristal de siliciu semiconductor pe suportul metalic al unor transistoare. Această muncă de bijutier permite să modifice esențial tehnologia de asamblare a aparatelor.

La un alt stand se obțin bimetales. Componentele acestor produse au temperatura de topire și coeficientul de dilatare liniară diferite. Încălzite și puternic comprimate în vid, ele pot fi însă ușor și bine sudate. După laminare devin benzi din care se confecționează apoi termocupluri sensibile, care pot fi folosite în construcția multor aparate.

Cum se explică, însă, această intensă

LA ORDINEA ZILEI

Cînd începe și cînd se sfîrșește iarna

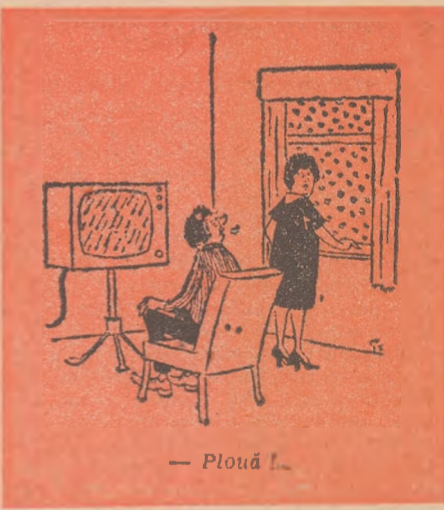
Alternarea condițiilor climatice exercită o înrîurire puternică asupra organismului omnesc. De multe ori ea se manifestă prin dereglări fiziologice, prin declanșarea unor fenomene patologice sau, dimpotrivă, a unor efecte terapeutice etc.

Evident, climatologii au fixat de mult hotarele dintre anotimpuri, dar în ultima vreme această problemă este abordată într-un mod nou. Odinioară se afirma, de pildă, că în Extremul Nord nu ar exista vară, iar în multe regiuni sudice ale globului n-ar exista iarnă; acum, procedee moderne per-

mit specialiștilor să determine cu certitudine ce anotimpuri stăpînesc la un moment dat pe oricare din meridianele Pămîntului.

La baza deosebirilor climatice dintr-o regiune sau alta a lumii se află factori astronomici care definesc în bună măsură regimul radiației solare, adică principala cauză a formării climatei. Convingerea că factorii astronomici joacă un rol primordial în formarea proprietăților climatei, diferențiate de la un anotimp la altul, duce de obicei la identificarea anotimpului astronomic, mai exact calendaristic, cu anotimpul climatic. În consecință s-a înrădăcinat pe de o parte ideea că pretendenții pe Pămînt domnesc patru anotimpuri de bază, ceea ce corespunde realității, iar pe de altă parte — părerea greșită că anotimpurile ar avea toate aproximativ aceeași durată. Dar și condițiile schimbătoare ale circulației atmosferice influențează formarea particularităților anotimpurilor, din care cauză anotimpurile climatice nu corespund totdeauna cu cele astronomice.

Cînd s-a încercat pentru prima oară a se stabili hotarele dintre anotimpurile climatice, s-a pornit de la particularitățile evoluției în curs de un an a celor mai importante elemente meteorologice. Dar nu s-a făcut totdeauna apel la caracteristicile tipice, ceea ce a dus la concluzii eronate ca, de pildă, afirmația că în Arctica și Antarctica n-ar exista vară, iar în unele re-

— Plouă !

giuni sudice, de exemplu zona subtropicală din Uniunea Sovietică — n-ar fi niciodată iarnă. Astăzi principalul criteriu de stabilire a hotarelor dintre anotimpuri îl constituie particularitățile sensului repetării în cursul unui an a anumitor indici legați de specificul principalilor factori care alcătuiesc clima: regimul de radiație, circulația atmosferică și starea suprafeței terestre — acoperită de zăpadă, de gheață, uscată etc.

Cum se poate afla, însă, în lumina acestor principii cînd începe și cînd sfîrșește iarna? Dacă vom folosi în acest scop un procedeu sugerat de climatologii sovietici E. Ilciova și I. Șvareva, vom considera iarnă acea parte a anului cînd sub aspectul radiațiilor predomină fenomene de răcire, iar în atmosferă se stabilește un sistem de circulație specific.

În ce privește starea suprafeței terestre, se știe în genere că în majoritatea zonelor temperate, și cu atât mai mult în zona latitudinilor înalte ale emisferei nordice, sosirea iernii coincide cu perioada cînd începe să se formeze pătura de zăpadă, iar sfîrșitul ei este marcat de topirea sistematică și chiar nesistematică a zăpezii.

Un eveniment: primul jet de apă dulce

ciuda acestui fapt, deșertul Karakum este populat de cinci milioane de oi karakul, foarte productive și ușor de crescut, deoarece și petrec aproape tot anul pe pășuni. Încît creșterea animalelor revine acolo mult mai ieftin decît în restul U.R.S.S. De altfel, pășunile existente sînt în curs de îmbunătățire; aratul și semănatul lor cu plante furajere specifice, ca saksaulul și pelința, le măresc productivitatea cu 20-30 la sută timp de 25-30 de ani, în care nu mai sînt necesare nici un fel de lucrări de întreținere. Aceste măsuri combinate cu un sistem de asolament specific creează condiții pentru dublarea numărului de oi.

Pînă acum cîteva decenii locuitorii deșerturilor erau de-a dreptul îngroziți de nisipurile mișcătoare. În Karakum dunele mobile acoperă cinci milioane de hectare. Cercetătorii institutului amînliț le studiază legile de deplasare în laborator, unde au construit un fel de tunel aerodinamic și dune în miniatură. Pentru început, ei au recomandat „fixarea” dunelor prin plantarea lor cu copaci și tufișuri. Operația a și fost încheiată pe 100 000 ha. Cum

MISTERUL CAMEREI DE CHIHLIMBAR

După 24 de ani de căutări,
el rămâne încă întreg

În dimineața zilei de 11 septembrie 1941, scriitorul sovietic Vsevolod Kocetov a aruncat o ultimă privire asupra palatelor istorice din orașul Pușkin, de lângă Leningrad. Salvele de tun ale artileriei grupului de armate german „Nord” se auzeau tot mai aproape. La palatul Ecaterinei — fosta reședință de vară a țarilor de la Țarskoe Selo (Pușkin) — scriitorul a zăbovit mai mult într-o încăpere. Pereții acesteia erau luminați de razele soarelui blând de toamnă. Era celebra Camera de chihlimbar, fără egal în lume.

Apoi naziștii au ridicat toate panourile de chihlimbar ale camerei, iar la sfârșitul războiului această capodoperă a dispărut fără urmă.

Inițial ea împodobise cabinetul de chihlimbar al palatului din Potsdam al regelui Prusiei Frederic Wilhelm I. Terminat în 1709 de arhitectul Schlüter și de specialistul în lucrări de artă Gottfried Tuseaud, cabinetul a fost îmbrăcat în 55 de metri pătrați de lambriuri de chihlimbar. Baza lambriurilor era alcătuită din panouri de mozaic șlefuite, cu ornamentații în relief înfățișând peisaje, embleme, monograme, scoici și ghirlande de flori. Panourile erau încrustate cu miniaturi executate cu o extraordinară precizie. Figurinele erau atât de mici, încât puteau fi văzute numai cu lupa. Spre a spori efectele de lumină, Schlüter așezase sub panourile transparente de chihlimbar foițe de argint.

A opta minune a lumii ?

În 1716, regele Frederic Wilhelm I a primit, la Potsdam, vizita lui Petru cel Mare. Cabinetul de chihlimbar a produs asupra țarului o impresie foarte puternică și Frederic a insistat ca oaspetele său să-l primească în dar. Panourile au fost deci demontate, ambalate și transportate cu săniile la Petersburg. Inițial au fost montate la Palatul de iarnă, dar mai târziu Elisabeta Petrovna a dispus ca splendidele panouri să fie mutate la Țarskoe Selo. În Rusia, acest „poem în chihlimbar” era considerat a opta minune a lumii și păzit cu sfințenie. După Revoluția din 1917, camera a fost deschisă pentru marele public; în felul acesta ea a putut fi admirată de oameni veniți din toate țările.

În iulie 1941, a început evacuarea Ermitajului; circa un milion de valoroase opere de artă au fost transportate în depozite din Ural. I. Orbeli, directorul Ermitajului, se pregătea să plece la Pușkin spre a conduce lucrările de ambalare și încărcare în vehicule a celor mai importante opere de artă de acolo și, în primul rând, a Camerei de chihlimbar. Dar evenimentele l-au depășit. În 1944, cind armatele sovietice au eliberat orașul Pușkin, capodoperele dispăruseră. La Țarskoe Selo rămăseseră numai zidurile vechilor palate.

În 1949, guvernul sovietic a înființat o comisie specială cu misiunea de a găsi Camera de chihlimbar. De la bun început comisia și-a concentrat activitatea în jurul reconstituirii evenimentelor din septembrie 1941, ajunul declanșării blocadei Leningradului. Ea a obținut declarația unui anume Förster, fost membru al „Einsatzstab”-ului lui Alfred Rosenberg (organizația creată de Hitler pentru jefuirea celor mai valoroase lucrări de artă de pe teritoriile ocupate). Förster fusese luat prizonier de Armata Sovietică în 1944. Conform declarației sale, palatele din Pușkin fuseseră ocupate de un „batalion special”, care primise ordin să demonteze Camera de chihlimbar. Demontarea și ambalarea panourilor duraseră două zile, apoi la începutul anului 1942 camera fusese transportată la Königsberg.

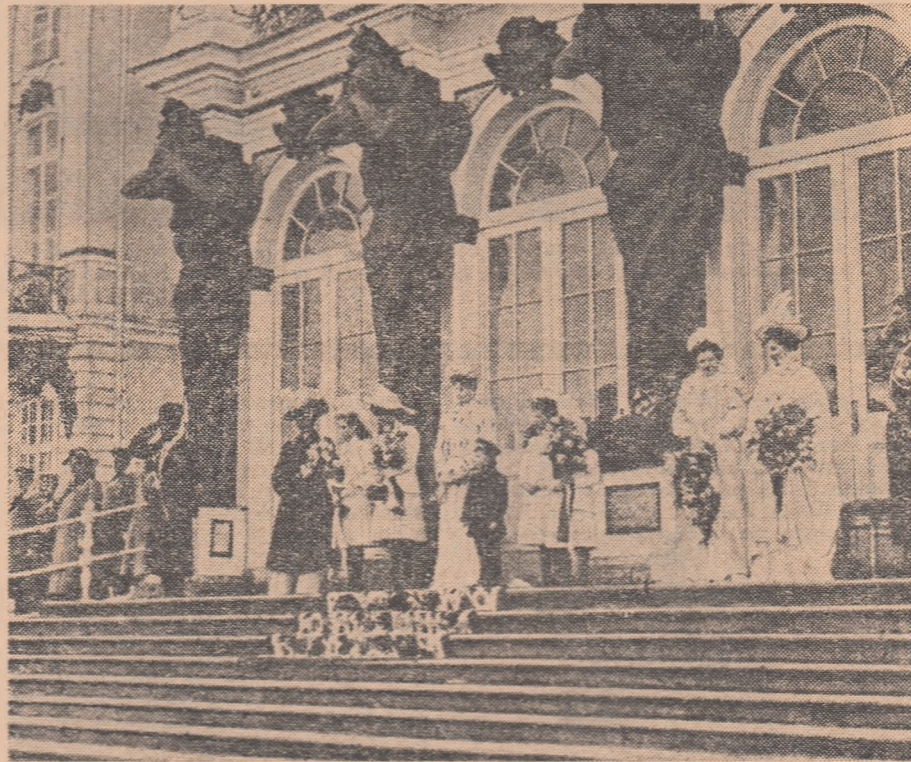
La Königsberg (actualul Kalinin-grad), comisia sovietică a cercetat amănunțit activitatea lui Alfred Rode, fostul director al Muzeului de artă al Prusiei. Rode montase camera la etajul trei al castelului regal din Königsberg, reconstituind, după niște fotografii, câteva piese care lipseau.

Astfel reconstituită, camera a fost vizitată de Gauleiterul Koch, care a ordonat ca accesul în ea să fie strict limitat.

La sfârșitul lui 1943, Rode avea în grija lui o imensă colecție de neprețuite capodopere. Operele de artă aduse de

imediat ce termin, evacuează panourile în Saxonia, la Wechselburg, lângă Rochlitz”. Foști funcționari ai muzeului au declarat că au scos lăzile din aripa nordică a castelului, le-au așezat în containere metalice și le-au depozitat în curtea castelului, în vederea transportării lor la locul stabilit.

După care, însă, Camera de chihlimbar a intrat parcă în pământ. Comisia amintită a încercat să-l găsească pe Rode, dar fără succes. Conducătorul ei s-a deplasat în Germania Occidentală spre a lua legătura cu Wilhelm Gerte, fostul director al Muzeului de istorie

Un document. Ultima fotografie a fațadei imperiale ruse în fața Palatului Ecaterinei de la Țarskoe Selo (azi Pușkin)

la Harkov și Kiev nici n-au mai fost despachetate, căci castelul era arhiplin de obiecte de artă jefuite.

Pregătiri febrile de evacuare

Războiul a dat, însă, peste cap planurile naziștilor. Pe cerul Prusiei orientale au început să apară bombardiere engleze. Două sau trei bombe au căzut lângă castelul din Königsberg. Încît Rode a demontat Camera de chihlimbar și a mutat panourile în subsolul aripii nordice a clădirii. Nu încapă nici o îndoială, însă, că el socotea acest lucru drept o măsură temporară. Căci au fost găsite scrisori de-ale lui adresate proprietarilor unor mari case și castele din zonele aflate la vest de Königsberg; există, de asemenea, date certe care atestă că el a și vizitat câteva dintre ele spre a găsi un loc potrivit pentru depozitare. În cele din urmă, probabil după un ordin primit de la superiorii lui, Rode a împachetat Camera de chihlimbar în două duzini de lăzi ferecate, destul de rezistente pentru o călătorie îndelungată. Într-o însemnare din 12 ianuarie 1945, Rode a notat: „Din ordinul curatorului provinciei ambalez în lăzi Camera de chihlimbar.

Acesta i-a furnizat o serie de date prețioase care puteau ajuta comisia să progreseze în activitatea ei de investigare. Pe baza lor, se poate presupune că, la 4 martie 1945, cu alte cuvinte mult timp după ce legătura Königsbergului cu vestul și sudul fusese tăiată, Gauleiterul Koch a venit în oraș și s-a interesat de ce nu fusese evacuată Camera de chihlimbar. Gerte afirmă că a aflat acest lucru de la Paul Feierabend, proprietarul restaurantului din subsolul castelului. Cînd și acesta a fost găsit, el a declarat că, la scurt timp după plecarea lui Koch, comandamentul militar local, condus de generalul Lasch, și-a mutat statul major în subsolurile castelului.

Atît Lasch, cît și Koch au fost luați prizonieri la sfârșitul războiului. În declarațiile date, Koch a negat însă că ar fi știut ceva despre prețioasele opere de artă. Și nici Lasch n-a adus precizări utile pentru investigații. Ulterior, comisia a descoperit cîțiva soldați care făcuseră parte din garnizoana asediată în Königsberg; ei au afirmat că șezuseră pe niște containere în subsolul castelului, la 5 aprilie — ziua cînd armatele sovietice se apropiau de oraș. Unul dintre ei a declarat că curatorul Friesen, care avea în grija lui operele de artă din provincie, intrase pentru câteva minute în castel; el îi prevenise pe soldați să nu lovească lăzile, întrucît în ele se aflau opere de artă de mare valoare. Dar cînd ofițerii sovietici au cer-

reportaj
reportaj reportaj
portaj reportaj repor
taj reportaj reportaj re,
reportaj reportaj reportaj
ortaj reportaj reportaj repo
j reportaj reportaj reportaj
ortaj reportaj reportaj repor
aj reportaj reportaj reportaj r

ceat, la 11 aprilie, subsolurile castelului, n-au găsit acolo nimic în afara de muniții.

Dispariția lui Rode

Cheia misterului ar fi putut s-o dețină deci fie Rode, fie Friesen, șeful lui. Nimeni nu l-a văzut însă pe Friesen și nici n-a mai auzit nimic despre el după 5 aprilie, cu alte cuvinte după ziua cînd vorbise cu soldații în subsolul castelului. După 5 aprilie a dispărut, de asemenea, pentru o vreme și Rode, dar acesta s-a întors imediat ce sovieticii au ocupat Königsbergul. Și i-a ajutat chiar să caute tablourile luate din muzeele din Harkov și Kiev.

Pe vremea aceea experții sovietici știau foarte puține lucruri despre Camera de chihlimbar, iar Rode nu le-a furnizat nici un fel de date despre ea. Timp de câteva luni, el a înapoiat obiectele furate cu aceeași scrupulozitate cu care le luase în primire. Dar, așa cum a arătat un colaborator al lui, Rode „era nervos de cite ori se ducea la castel și privea cu grijă în jur de parcă s-ar fi temut să nu fie urmărit. Vorbea încet ca și cum s-ar fi temut să nu fie auzit”.

La 14 decembrie 1945, Rode a lucrat pînă seara tîrziu în castel. Omul care se afla în ziua aceea în preajma lui a declarat că „am avut impresia că ar fi vrut să spună ceva. Îmi amintesc că a pomenit despre un buncher de lângă Steindammstrasse, despre care mai amintise odată, fără să spună însă ce se afla acolo...”. A doua zi Rode n-a mai venit la lucru. Iar la 16 decembrie s-a aflat de moartea lui și a soției sale. Vecinii au declarat că văzuseră cum din casa lui Rode fuseseră scoase două sicrie. Apoi au fost prezentate două certificate de deces, semnate de un medic pe nume Paul Erdmann, care atestau că dl. și d-na. Rode muriseră din cauza unei acute dizenterii virotice. Nimeni nu l-a căutat pe doctorul Erdmann.

La un moment dat comisia sovietică a primit o scrisoare de la un anume Rudolf Ringel, al cărui tată se aflase la sfârșitul războiului la Königsberg. Tatăl lui Ringel se lăudase că, în ajunul căderii orașului, participase la îngroparea unor obiecte de preț. După moartea tatălui, la începutul lui 1947, Rudolf Ringel găsisse un caiet cu însemnări ale acestuia. El cuprindea copii după circa o sută de ordine, precum și tot atâtea rapoarte despre executarea lor. Două dintre ele pomeneau de Camera de chihlimbar.

Un ordin vorbea despre necesitatea „executării acțiunii Camera de chihlimbar”, iar apoi a „camuflării intrărilor și dacă clădirea nu va fi totuși distrusă, să fie aruncată în aer”.

Mai era și un raport al lui Ringel în care el arăta că ordinul fusese executat.

Alte două file pomeneau despre predarea a 30 de lăzi cu panouri de chihlimbar, precum și a unor lăzi cu o colecție de chihlimbar și că transportul fusese primit de destinatar.

Faptul că uneori se vorbește despre „Camera de chihlimbar”, iar altelei despre „o colecție de chihlimbar” poate naște o anumită confuzie. Dar dacă (lucru posibil) ceva a fost totuși ascuns în buncherul de pe strada Steindamm, acest lucru ar putea fi mai ales Camera de chihlimbar.

Investigațiile continuă și poate că, pînă la urmă, vor arunca lumină asupra „morții” neconfirmate a lui Rode și a dispariției lui Friesen. Ceea ce ar putea duce și la descoperirea celebrei capodopere.

(După „Za rubejom”)

CINEMA

Vara bărbaților

Cu „Vara bărbaților” regizorul lituanian Marionas Hedris a făcut nu numai un gest artistic, ci și unul de curaj. El a reluat tema unui film celebru tot despre o vară a bărbaților,

De aici, de la această existență furișă, de la lupta dusă pe ascuns, de la evitarea înfruntării directe, la lumina zilei, vine întreaga rezolvare plastică a filmului. Operatorul A. Motzkus a lu-

Expresia impenetrabilă a lui J. Budraitis

„Nimeni n-a vrut să moară”, asumându-și astfel riscul unei confruntări inevitabile. Din care, putem să o spunem de la început, nu iese învins.

Dramaticile pagini ale luptei puterii populare împotriva rezistenței cercurilor reacționare în Lituania din perioada imediat postbelică sînt evocate de Hedris într-un film care îmbină elementele social-psihologice cu cele pur „polițiste”. Dozajul este făcut cu simțul măsurii, intriga palpitantă este urmărită cu interes neslăbit, deși nicăieri Hedris nu reduce de dragul suspensului spațiul acordat dramei sociale, care ridică pe frate contra fratelui, duelului psihologic dintre reprezentanții forței izgonite din arena istorică și ai celei care se afirmă, atmosferei satului lituanian, cuprins de focul luptei de clasă.

Ajutat de actori de elită — școala interpretativă lituaniană și-a cucerit o binemeritată faimă — Hedris creează și într-o tabără și în cealaltă portrete pregnante. Sînt, de o parte, falsul Siegmund Alsis (J. Budraitis), cu fața impenetrabilă, care îl sortește parcă jocului dublu, blajinul învățător de țară Augustinas (R. Adomaitis), tipul bărbatului înzestrat cu toate calitățile lipsite de farmec, medicul cinstit și patriot, care încă n-a apucat să se dezmeticească (B. Babkauskas); de partea cealaltă, ascunși în păduri, sînt oamenii de tot soiul, unii inconștienți, alții dornici de căpătuială sau doar dușmănoși, dar și dintre aceia care nu înțeleg evenimentele, nu înțeleg cursul implacabil al istoriei, sau îl înțeleg dar se agață cu disperare de vechi și perimate idealuri. Din această „tabără” se detașează creația actorului A. Surno în rolul șefului bandei, Călugărul, care iubește sincer Lituania.

arta
ca arta arta
arta arta arta
arta arta arta arta
ta arta arta arta arta ar
arta arta arta arta arta
ta arta arta arta arta art
arta arta arta arta arta

crat impecabil. Din numai două culori — alb și negru, el creează o atmosferă multiplu specifică — specific lituaniană, specific baltică, specifică acelei veri a bărbaților și a femeilor cînd nimeni n-a vrut să moară, dar altfel nu s-a putut.

Iulia Scutaru

INTERVIU

Cu Britannicus pe ușa din față

Il cunosc pe Serge Reggiani din filmul „Marie-Octobre” și din alte filme, iar acum l-am văzut pe scenă — scund, elegant, îmbrăcat simplu — în rol de cîntăreț.

Maniera-i interpretativă este dictată în mare măsură de formația sa actoricească, dar Reggiani nu teatralizează, nu „se joacă” cu sala. Mimica, miștile expresive, toate resursele artistice se concentrează asupra sensului piesei cîntate, a valorificării cit mai desăvîrșite a cuvintelor. De aceea Reggiani acordă textului o importanță tot atît de mare ca și muzicii; în repertoriul lui figurează autori ca Apollinaire sau Baudelaire.

— Sînt poezii mei favoriți încă din anii tinereții. Odată, în timp ce făceam parte din trupa teatrului Rochefort, am citit din Baudelaire la o serată literară. În sală se afla Jean Marais, care căuta un interpret pentru rolul principal din „Britannicus”. Eu aveam 19 ani, Marais — 29. Cînd am coborît de pe scenă mi-a propus să jucăm împreună — eu pe Britannicus, el pe Nero. Așa am devenit parteneri și prieteni. Succesul spectacolului mi-a deschis ușa intrării principale în artă.

Silueta mărunță a lui Reggiani apăruse și pînă atunci pe scenele franceze, pe care și-a început cariera. De aceea el numește Franța patria sa, deși s-a născut în Italia și și-a petrecut acolo copilăria. În cinematograful Serge Reggiani și-a încercat forțele de la 16 ani, în roluri episodice, e adevărat. Dar după succesul lui „Britannicus”, ofertele mari au început să-i curgă din toate părțile.

— Jean Renoir a spus că „nimeni nu se încumetă să pătrundă în lumea cinematografului, dacă nu are alături, umăr la umăr, tovarăși de idei”.

— Înțelepte cuvinte. Da tovarășii de idei, prietenii care să gîndească și să simtă la fel sînt indispensabili. Eu am avut parte de ei. Sînt în primul rînd regizorii cu care am lucrat — Jean Becker, Marcel Carné, André

Cayatte, Henri-Georges Clouzot, Luchino Visconti... Mi-ar fi greu să spun care dintre ei îmi este mai aproape.

— Aveți de gînd să trădați filmul de dragul muzicii ușoare?

— În nici un caz! Dar nici n-am să spun că muzica ușoară este pentru mine un divertisment. Eu am credința că un adevărat actor trebuie să năzuiască la idealul vechii arte a comedianților care știau să facă de toate: să joace, să cînte, să danseze. Dar nu asta-i singura explicație a apariției mele pe estradă. În primul rînd am fost speriat de stereotipiul rolurilor. Din păcate nu mi se întîmplă prea des să joc ce mi-aș dori. Pentru aceasta ar trebui să fiu și regizor, și producător, și exploatator al propriilor mele filme. În al doilea rînd, nimic nu prilejuiește un contact atît de strîns cu publicul ca estrada.

Repertoriul lui Serge Reggiani este extrem de divers. El cuprinde cîntece despre Rezistența franceză, despre copiii care mor în satele din Vietnam, despre dragostea de viață și dragostea pur și simplu.

— Cum vă alegeți cîntecele?

— Foarte simplu. Cînt despre ceea ce mă preocupă, mă emoționează, mă „doare”. Nu mă gîndesc la succes. Ar fi o mare eroare. De obicei îi povestesc prietenului meu, compozitorul Boris Vian, ce am pe suflet, îi spun cam ce aș vrea să cînt. El este autorul majorității cîntecelor mele. Sau alt exemplu: mi-a plăcut o melodie a lui Raymond Bernard și am hotărît să o folosesc pentru un cîntec al cărui subiect îl aveam de mult în cap — monologul unui tată a cărui fiică a devenit majoră și își începe propriu-i drum în viață (fiica mea tocmai împlinise douăzeci de ani). Versurile au fost scrise de Eddy Marney.

— Puteti numi cîțiva cîntăreți francezi cu care vă simțiți înrudit?

— Brel, Ferrat, Barbara. Repertoriul lor cuprinde multe cîntece de angajare socială. Ei ignoră succesul comercial.

— Ce calități, în afară de talent, trebuie să aibă, după părerea dumneavoastră, un om care își consacră viața artei?

— O mare receptivitate, sensibilitate, capacitatea de a simți profund. Nu recunosc artiștii talentați, dar reci.

— Ce vă interesează cel mai mult în turneele dumneavoastră?

— Publicul. Îmi place publicul sensibil, cunoscător și prețuitor al artei adevărate, publicul care mă ajută să depășesc barierele de limbă.

N. Șcerbakova

Muzică concretă
Desen de B. Fiko

PRIM PLAN

Citeva femei celebre și o singură interpretă

În viața muzicală a Moscovei, noul spectacol cu opera „Carmen” de Bizet, pus în scenă la teatrul „Stanislavski” și

Nemirovici-Dancenکو”, de regizorul Walter Felsenstein din R.D.G., s-a înscris ca un eveniment de seamă.

După succesul premierei moscovite, Felsenstein i-a invitat pe interpreții principali și pe dirijor la Berlin, pentru o nouă premieră la „Komische Oper”.

Alături de colegii săi, Galina Pisarenko a trăit astfel, într-un interval scurt, o dublă emoție pentru Micaela ei.

Galina Pisarenko și-a jărbătorit recent un deceniu de activitate pe scena aceluiași teatru, unde și-a început cariera îndată după absolvirea Conservatorului din Moscova. Cei zece ani au fost presărați cu satisfacții și distinc-

Galina Pisarenko în viața de toate zilele

ții: medalia de aur la Festivalul tineretului de la Helsinki, laureată a celui de al II-lea Concurs unional „Glinka”, Grand Prix în Franța. Tot atîtea confirmări ale calităților vocale și interpretative ale tinerei cîntărețe.

Iolanta, din opera anonimă a lui Ceaikovski, Luiza („Logodnă la mănăstire” de Prokofiev), Elena („Frumoasa Elena” de Offenbach), Tatiana („Evgheni Oneghin” de Ceaikovski), Adina („Elixirul dragostei”, de Donizetti) — sînt numai cîteva dintre eroinele Galinei Pisarenko, cărora li se va adăuga curînd Manon Lescaut.

REFLECTOR

■ Filmul englez „Partea lui de vină” face radiografia unei căsătorii după optsprezece ani. Cei doi soți de pe ecran sînt soți și în viață. Elizabeth Taylor și Richard Burton.

■ Revista „Film soviétique” a întreprins o anchetă internațională invitînd spectatorii din diferite țări: România, Bulgaria, R.D.G., Polonia, Cuba, India, Austria, Mongolia, S.U.A., Anglia, Japonia, Cehoslovacia, Iugoslavia și altele să desemneze pe cei mai buni interpreți și cel mai bun film sovietic al anului 1971. Redacția a primit un mare număr de scrisori — de la învățători și profesori universitari, studenți și elevi, ostași, casnice, muncitori, oameni de afaceri, funcționari etc. — în care erau indicați actorii cei mai buni și cele mai bune filme și se făceau și aprecieri asupra filmelor sovietice care au rulat pe ecranele țărilor respective. Vîrsta participanților la anchetă se înscrie între 9 și 76 de ani.

Majoritatea participanților au indicat „Eliberarea” drept cel mai bun film al anului, pe Liudmila Savelieva („Fuga”, „Pescărușul”) drept cea mai bună actriță și pe Innokenti Smoktunovski („Unchiul Vanja”, „Ceaikovski”) drept cel mai bun actor.

■ Sylva Koscina, Mario Adorf și Franco Fabrizi sînt protagoniștii filmului „Șeful Mafiei” pe care îl realizează Fernando di Leo.

ELECTRONICA

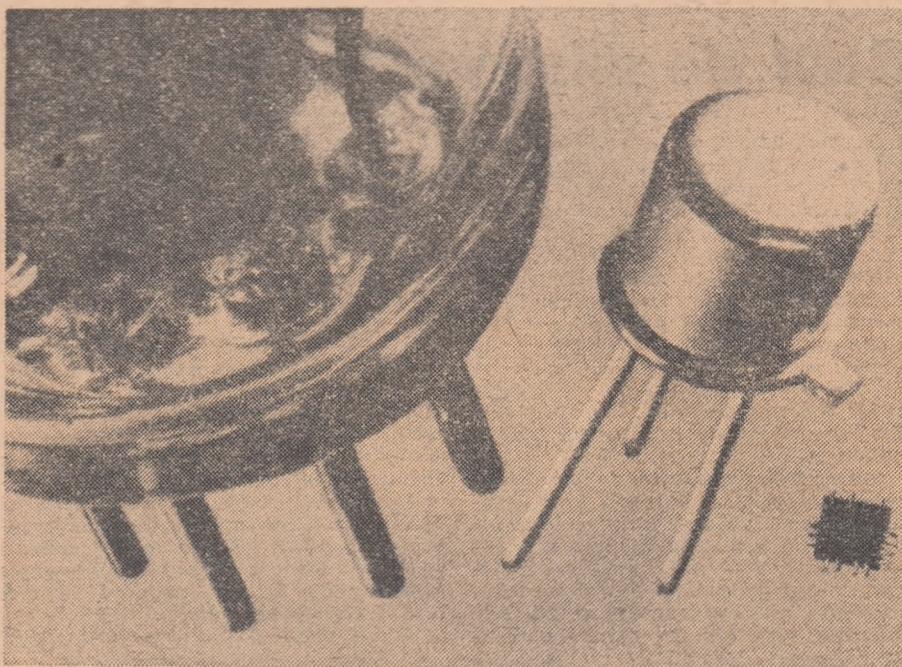
Intr-un sfert de secol transistorul a schimbat lumea

Oricine enumără astăzi marile descoperiri ale secolului nostru se referă invariabil și la transistoare. Căci fără transistoare n-ar fi existat nici informatica. Prima mașină de calculat electronică „Mark 1”, realizată în S.U.A. în 1944, cântărea 30 de tone și avea 18 000 de lămpi radio. În plină iarnă și cu toate ferestrele deschise, specialiștii trebuiau să lucreze în cămașă și erau leoarcă de nădușeală, din cauza căldurii pe care o degajau lămpile. Ca să nu mai spunem că, de fapt, mașina nu funcționa; mereu se ardea câte o lampă. Încît ordinatele au drept adevărată dată de naștere anul 1958, cînd lămpile au fost înlocuite cu transistoare.

Dacă n-ar fi existat acestea și n-ar fi fost ordinate foarte puternice, n-ar fi fost cu puțință nici aventura cosmică, inclusiv sateliții de comuni-

trioda, inventată în 1906, a însemnat la început și o bună bucată de timp după aceea un mare progres, în preajma celui de-al doilea război mondial specialiștii au ajuns la concluzia că ea cere un consum nepermis de mare de electricitate, ce-ar putea constitui ulterior o frînă în dezvoltarea, întrevăzută, a telecomunicațiilor.

Acesta a fost impulsul care a dat naștere căutărilor. Și, treptat, s-a ajuns la pastila de germaniu pe de o parte, și la firul de aur de cealaltă parte. Montajul este acum clasic. El a fost utilizat în cursul celui de-al doilea război mondial la instalațiile radar și era, la urma urmei, doar perfecționarea vechiului detector cu galenă al primelor aparate de radio. La punctul de contact dintre cristallul de germaniu și firul de aur curentul electric trece, dar numai într-un sens. Germaniul este

La aceeași scară: lampă de radio, transistor și circuit integrat

cații care ne permit să fim martori la evenimente petrecute în același moment la zeci de mii de kilometri de partare. Omul n-ar fi pus piciorul pe Lună. Cei care nu vor să meargă, însă, atât de departe cu gîndul, să-și spună că n-ar fi fost nici aparatele de radio miniaturizate, minusculele proteze care-i ajută acum pe surzi să audă, pacemaker-urile care dau multor bolnavi de inimă posibilitatea de a duce o viață aproape normală sau, în sfîrșit, chitarele electrice, așadar toată muzica modernă.

Încît nu este, desigur, nici o exagerare în afirmația sociologilor care spun astăzi că telefonul, radioul, televiziunea, ordinatele marchează începutul unui nou moment în dezvoltarea lui Homo sapiens, căruia îi prelungesc și-i înmulțesc forța creierului, așa cum odinioară mașinile tradiționale i-au prelungit și multiplicat forța mușchilor. Deși ei uită adesea să amintească că această mutație ar fi fost de neconceput fără minusculul fragment de materie activă, fără elementara mașină electronică care este transistorul.

Cum s-a ajuns, însă, la această mare descoperire de la care, în decembrie trecut, mai exact la 23 decembrie, s-au împlinit douăzeci și cinci de ani?

Și de ce transistor? De unde acest nume ciudat?

Mai întii trebuie să ținem seama de împrejurarea că istoria — și istoria tehnicii nu face excepție de la regulă — nu este o poveste cu zîne, în care minunile se petrec peste noapte, grație unui miraculos hazard sau unei intervenții supranaturale. Descoperirea transistorului n-a fost nici ea un fenomen accidental, ci a fost provocată de o îndelungată și pasionată căutare.

În lampa radio electronii circulă în vid, între catod și anod. O grilă intercalată întrerupe fluxul și permite reglarea debitului. Cînd grila primește un semnal, acesta apare amplificat la ieșirea din lampă. Dispozitivul este însă fragil, iar dacă lampa radio,

deci un semiconductor. În ziua aceea memorabilă, însă, fizicienii Bardeen, Brattain și Shockley, viitori laureați ai premiului Nobel, au mai adăugat un al doilea contact, adică un al doilea fir de aur, plasat la cîteva sutimi de milimetru de cel dintii. Și, surpriză! — au constatat că al doilea fir de aur înregistra aceleași semnale electrice ca și cel dintii, dar amplificate. Pînă la de patruzeci de ori. Lucrurile se întimplau în așa fel de parcă curentul electric era transferat de la un fir la altul. Ceea ce în engleză dădea: „transfer resistor”. Încît mai apoi, prin contracție, fenomenul a fost numit „efect transistor”.

Evident, de la primul transistor și pînă la cele pe care le utilizăm noi a mai fost nevoie și de alte cercetări și perfecționări, iar rezultatele pe care le cunoaștem au fost obținute pentru prima oară în 1950.

Astăzi însă traficul telecomunicațiilor nu mai este cel de acum un sfert de secol. Mai mult, viitorologii estimează că în anul 2000 el va fi de o sută de ori mai intens decît acum. Desigur, se poate întrevedea și o limită a convorbirilor telefonice, peste care se va trece destul de lent. A și apărut însă videofonul, iar informaticienii prevăd o rețea mondială de ordinate care vor face schimb de informații. Concluzia experților? În circa treizeci de ani — sau mai puțin chiar — omenirea se va găsi în fața unui impas similar cu acela în care s-a găsit atunci cînd nu avea la îndemînă decît lampa radio. Numai că de astă dată piedica este însuși vehiculul utilizat pentru transportul mesajelor, adică undele electromagnetice. Încît specialiștii preconizează așezarea sistemului de telecomunicații pe noi baze. În locul cablurilor și radioului vor să utilizeze lumina!

Perspectivile sînt, de altfel, mai mult decît ademenitoare. Printr-un cablu telefonic de distanță mare și de model clasic se pot transmite simultan 24 de convorbiri. Prin undele radio ultra-

sculte — 12 000. Prin ghidurile de unde milimetrice, care reprezintă astăzi culmea progresului tehnic, se pot transmite 250 000 de convorbiri. Dar undele luminoase au o frecvență care ar putea permite transmiterea simultană a 6 000 000 000 de convorbiri! Încît chiar dacă omul nu va putea exploata decît a mia parte a acestei posibilități, problema telecomunicațiilor va fi totuși definitiv rezolvată.

MATEMATICA
DISTRACTIVĂ

Egalități nebanuite

$$123456789 = 1972$$

$$987654321 = 1972$$

Ce număr minim de semne aritmetice putem folosi (în afară de paranteze) spre a face reală această egalitate? Iată cîteva exemple.

$$1972 = 10 + 987 + 654 + 321$$

$$1972 = [1+9+7+2], [1^2+9^2+7^2+2^2] - 1972 - [197+2]$$

$$1972 = [19 \times 72] + [197 \times 2] + [197 - 2] + [1+9+7-2]$$

$$1972 = 4^3 + 2^1 + 3^3 + \dots + 9^3 + [19 - 72]$$

$$1972 = 4^3 - 3^7 + 2^2 - 1^7$$

Dar cum ele nu sînt singurele posibile, orice cititor poate încerca să le continue.

Piramida pe care o reproducem mai jos este și ea alcătuită din factori egali.

$$153 = 1^3 + 5^3 + 3^3$$

$$370 = 3^3 + 7^3 + 0^3$$

$$371 = 3^3 + 7^3 + 1^3$$

$$407 = 4^3 + 0^3 + 7^3$$

$$1634 = 1^4 + 6^4 + 3^4 + 4^4$$

$$8208 = 8^4 + 2^4 + 0^4 + 8^4$$

$$9474 = 9^4 + 4^4 + 7^4 + 4^4$$

$$4150 = 4^5 + 1^5 + 5^5 + 0^5$$

$$4151 = 4^5 + 1^5 + 5^5 + 1^5$$

$$54748 = 5^5 + 4^5 + 7^5 + 4^5 + 8^5$$

$$92727 = 9^5 + 2^5 + 7^5 + 2^5 + 7^5$$

$$93084 = 9^5 + 3^5 + 0^5 + 8^5 + 4^5$$

$$548834 = 5^5 + 4^5 + 8^5 + 3^5 + 4^5$$

$$1741725 = 1^7 + 7^7 + 4^7 + 1^7 + 7^7 + 2^7 + 5^7$$

$$4210818 = 4^7 + 2^7 + 1^7 + 0^7 + 8^7 + 1^7 + 8^7$$

$$9800817 = 9^7 + 8^7 + 0^7 + 0^7 + 8^7 + 1^7 + 7^7$$

$$9926315 = 9^7 + 9^7 + 2^7 + 6^7 + 3^7 + 1^7 + 5^7$$

Încercarea de a completa piramida s-ar putea solda însă și cu dificultăți de felul celor din egalitățile de mai jos — unde rezultatul este mai mic cu o singură unitate, adăugată la sfîrșit prin semnul plus.

$$528757 = (5^6 + 2^6 + 8^6 + 7^6 + 5^6 + 7^6) + 1$$

$$629643 = (6^6 + 2^6 + 9^6 + 6^6 + 4^6 + 3^6) + 1$$

$$686722 = (6^6 + 8^6 + 6^6 + 7^6 + 2^6 + 2^6) + 1$$

$$715469 = (7^6 + 1^6 + 5^6 + 4^6 + 6^6 + 9^6) + 1$$

În sfîrșit, acest ultim tabel folosește, în amîndouă părțile egalității, toate cifrele de la 1 la zece.

$$5 \times 24 \times 39 = 6 \times 10 \times 78$$

$$3 \times 45 \times 77 = 6 \times 18 \times 90$$

$$6 \times 29 \times 30 = 4 \times 15 \times 87$$

$$7 \times 9 \times 12 = 0,5 \times 3 \times 6 \times 84$$

$$2 \times 39 \times 60 = 4 \times 15 \times 78$$

$$6 \times 10 \times 72 =$$

$$= 3 \times 4 \times 5 \times 8 \times 9$$

tehnica
tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica tel
tehnica tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica t
tehnica tehnica tehnica tehnic
tehnica tehnica tehnica te

Cercetări de ultimă oră dovedesc însă că și această zonă este acoperită cu o rețea de canioane subacvatice care taie cîmpia, o rețea mult mai complicată decît, de exemplu, bazinul fluviilor Mississippi-Missouri. În plus, au fost identificate și două zone mîntoase. Cobb și Bur, care cu vremea, opinează specialiștii, vor ieși la suprafața oceanului formînd insule.

ZOOLOGIE

Cum devine hirciogul „șef”

Cînd doi hirciogii aurii se întîlnesc pentru prima oară, ei încearcă să se domine reciproc. Ridicîndu-se pe labele dinapoi, mai întii se înfruntă, apoi unul din ei adoptă o atitudine de supunere.

E un fapt banal care poate fi observat la toate mamiferele; orice întîlnire între animale necunoscute duce la formarea unui „cuplu” care cuprinde un dominator și un dominat. Dominarea se vădește, de altfel, pe toate planurile, același animal dobîndind avantaje cu

Clipa cînd se alege dominatorul și dominatul

toate prilejurile posibile: la obținerea hranei, la odihnă etc.

La hirciogii s-a constatat că pata neagră pe care o au pe piept joacă un rol extrem de important și că animalele adoptă poziții care pun în evidență acest semnal cînd încearcă să se impună.

Această observație i-a determinat pe doi cercetători să încerce a spori eficacitatea semnalului mărind pata naturală cu vopsea neagră. Rezultatele experiențelor au întrecut orice așteptări; în cursul întîlnirilor provocate între animale altminteri absolut identice, cele care aveau semnul mărit aveau de două ori mai multe șanse de a deveni dominante.

În felul acesta, fără a face apel la droguri sau la intervenții chirurgicale, au fost create animale în stare să se impună mai ușor.

Mai mult, s-a putut constata și că sporul în greutate dobîndit zilnic era mai mare la animalele „vopsite”, consecințele dominanței făcîndu-se simțite asupra ansamblului fiziologiei unui individ și, în special, asupra metabolismului său, chiar dacă cantitatea de hrană ingerată era sensibil aceeași!

Poșta medicului

CORINA DOBIRCIANU — Roman : Psoriazisul este o dermatoză de cauză necunoscută, cu o indiscutabilă componentă ereditară. Ca tratament general se recomandă vitamina D₂ (cite 2—3 fiole de 600 000 u. pe săptămână), vitamina B₁₂, cite 1 000 gama/zi, timp de 15—20 zile, vitamina A, cite 300 000 u/zi, vitamina B₆, 1—2 cpr./zi, Mecopar 2—3 drajeuri/zi, Folcisteină, 1 fiolă la 2 zile timp de 60 zile, eventual corticoterapie. Citostaticele de tipul Metotrexat sau Clafen, în doze moderate, administrate cu prudență, au dat rezultate bune, la fel ca și curele heliomarine, vara. Local, aplicații cu : Gudron mineral 0,5 g, acid salicilic 0,5 g, hidrocortizon 200 mg, lanolină 8 g. De asemenea, badionări cu eozină 2%, urmate de iradiatii cu ultraviolete.

CĂTALIN — București : Ca o slabă consolare a amărăciunii filtrate în mișcătoarea dv. confesiune, reproducem mai jos gândurile unui critic și eseist român, Alexandru Paleologu, din volumul „Bunul simț ca paradox” (Ed. Cartea românească, pag. 30), menite să vă susțină „moralul” deteriorat : „Găsesc că un bărbat care nu se lasă prost de lacrimile și eventual minciunile femeilor prezintă un minus de virilitate. Esențialmente bărbătească este perpetua mirare în fața fenomenului acestuia atît de ciudat, de straniu, care e femeia”. Problema ridicată de dv. este atît de ordin psihologic cît și medical. Ca psihologi nu avem competența introspecțiilor ; ca medici vă recomandăm un „leac” homeopatic : recăsătorii-vă ! Similia similibus curantur sau, pe românește, „Cui pe cui se scoate”.

I. B. — Roșiori de Vede : 1) După semnele descrise, copilul dv. suferă de enterocolită cronică de putrefacție, posibilă consecință a unui tratament necorespunzător cu antibiotice ; 2) Mexase-Ciba este un produs care conține fermente pancreatice și alți compuși cu indicații în tulburările digestive datorate virstei sau dietei. Medicația recomandată este foarte bună și, în afara unor tranchilizante (Napoton, Diazepam sau Hidroxizin), nu avem nimic de adăugat. Puteți utiliza Ferrum-Haussmann ; nu poate decât ajuta. Accentul trebuie pus în primul rînd pe dietă, care trebuie să evite alimentele netolerate și cele bogate în celuloză. Se vor evita lichidele reci, veți asigura copilului odihna, repausul de după prinz și atmosfera familială favorabilă, de multe ori aceste colite fiind psihogene ; 3) Sînt tulburări circulatorii, care impun un aport mare de lichide, alimente substanțiale și bogate în vitamine. Tratamentul constă în administrarea de vasodilatatoare de tip Tolazolin și mai ales vitamina PP ; în unele cazuri rezistente la tratament se recomandă simpatectomia ; 4) Dacă bătătura vă deranjează nu există altă soluție decît extirparea ei chirurgicală.

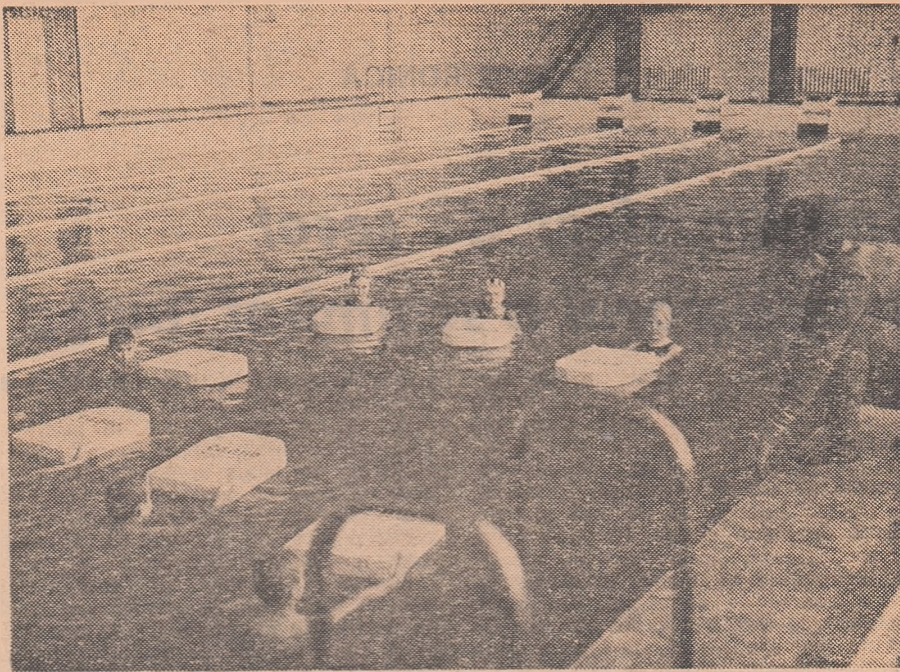
M. M. MUREȘ — Deda, jud. Mureș : După semnele descrise, dv. ați avut la început o balanopostită, care s-a complicat cu o fimoză. Dacă, așa cum arătați, fimoză a devenit ireductibilă, sclerotizată, se impune incizarea preputului pe fața dorsală, pentru a descoperi glandul (circumcizie).

B. T. — Timișoara : TEODORESCU I. — Brăila ; A. B. C. — București ; N. CONSTANTIN — București și numeroși alți cititori : Tulburările descrise țin de starea fiziologică numită andropauză sau climacteriu masculin, echivalent (dar nu și identică) cu menopauza la femei. La bărbat, în cadrul procesului de involuție a forțelor fizice și intelectuale, scăderea activității sexuale se produce mai lent și mai târziu, la 55—60 de ani, deci cu aproximativ 7—8 ani mai târziu decît menopauza, însă fără dispariția funcțiilor testiculare și a spermatogenezei, puterea fecundantă păstrîndu-se adeseori pînă spre 60—70 de ani. La scăderea apetitului sexual se asociază tulburări neuropsihice și vasculare : iritabilitate, scăderea memoriei faptelor recente și a puterii de concentrare, oboseală, insomnii, coșmaruri, tulburări circulatorii, stări de depresie, cu păstrarea și chiar potențarea facultăților intelectuale. Ca tratament, în afara hormonilor androgeni în preparate cu acțiune lentă (Testolent sau Sterandryl retard sau Metiltestosteron 1—2 cpr./zi) este indicat să se asocieze tranchilizante neuroase de tipul Diazepam sau Hidroxizin, antidepressive (Antidepressin, Meclofenoxal), tonice (Folcisteină U, Hematodin, Vitamina B).

A.Z. Vaslui : Vegetațiile veneriene cauzate de o viroză sînt contagioase pe cale sexuală, dar pot apărea și spontan, de exemplu la gravide. Mai rar, se infiltrază, ca în cazul dv., și în anus ; localizarea cea mai frecventă este însă în șantul balano-preputial. Pentru distrugere, vegetațiile voluminoase vor fi atinse la 4—5 zile o dată cu : Rp. Podofilină 2,5 g, Oleu de vaselină 10 ml. Se spală după 6 ore cu apă caldă și săpun. În prealabil se pot face atingeri cu o soluție de acid tricloracetat 20 la sută sau de fenol și apoi, în aceeași sedintă, atingeri cu podofilină. După spălare se vor aplica pomezi cu antibiotice și corticosteroizi (Cornemin, Synalar, N sau Triamcinolon cu saposan). Cauterizările prin electrocoagulare dau rezultate foarte bune, dar în vegetațiile peniene este preferabilă cauterizarea cu azot lichid.

MARCU D. IULIU — Focșani : După operarea herniei de disc, în caz de dureri se recomandă purtarea unui corset lombostat. Tot în tulburările neuromotorii postoperatorii se aplică sistematic masaj, gimnastica medicală și electroterapia (ionizări, vibromasaje, ultrascurte, băi de lumină).

(Continuare în pag. 11-a)

Micii înotători vor fi desigur imuni la „boala călătorilor”

LEXICON MEDICAL

Răul de mișcare

Vechiul adagiu francez „Partir c'est mourir un peu” — a pleca înseamnă a muri puțin — exprimă desigur nostalgia dezrădăcinării de meleagurile natale, dar poate cine știe ? — și senzațiile dramatice provocate de o călătorie pe mare sau cu trenul. Pentru că, ceea ce înțelegem astăzi sub denumirea generală de „rău de mișcare” — sau, în termeni medicali, **kinetoză** — sînt tocmai senzațiile organice neplăcute cuprinse în noțiunea „boli ale călătorilor” reprezentate prin „răul de mare”, de avion, de tren, de ascensor sau de automobil.

Tulburările provocate de „răul de mișcare” se caracterizează prin violente reacții neurovegetative, paloare, transpirații generalizate, salivare sau — dimpotrivă — uscăciune a gurii, dureri de cap de tipul migrenei, greață și vărsături, mai rar vertijuri provocate de balansări sau rotații. Starea bolnavului, adeseori dramatică și care poate duce la depresie și apatie, încețoază, de obicei, brusc, o dată cu înlăturarea factorilor declanșatori.

Deși vertijul prin balansare sau rotație este mai rar în simptomatologia „bolii călătorilor”, totuși principalii factori răspunzători de apariția senzațiilor neplăcute amintite mai sus sînt organele simțului echilibrului din urechea internă și din vestibulul auriular, excitate de mișcările neregulate și neprevăzute ale vehiculelor de transport. S-a demonstrat că extirparea labirintului sau secționarea nervilor vestibulari suprimă susceptibilitatea la răul de mișcare, iar surdomușii (în întineric sau legați la ochi) al căror labirint nu e dezvoltat, nu suferă de rău de automobil sau de mare.

Practic, numai 5—10 la sută din populația globului este imună la „boala călătorilor” ; 85—90 la sută suferă mai mult sau mai puțin de „rău de mare” sau „rău de avion” în funcție de intensitatea momentelor declanșatoare. În schimb copiii care încă nu au început să meargă și al căror simț de echilibru nu funcționează din plin sînt afectați mult mai puțin. Animalele sînt și ele predispuse la îmbolnăvire, îndeosebi cîinele, calul, pisica, oaia. Paradoxal, pînă și peștii pot suferi de rău de mare.

Pentru un tablou atît de complex de simptome cum este cel al kinetozelor, pînă nu de mult, nu existau medicamente specifice. Preparatele pe bază de atropină (Lizadon, Fobenal, Folidon), hiosciamină și scopolamină (Scobutil), de mult timp cunoscute, au reprezentat cele dintîi, prin efectul lor rapid, o medicație sigură în cazul naufragiaților supraviețuitori. Ulterior s-a descoperit și eficiența altor produse, îndeosebi a preparatelor pe bază de fenotiazină (Clordelazin, Tioridazin etc.) ; de asemenea, substanțe ca eferdrina și amfetamina (Benzedrin) reduc sensibilitatea la bolile călătorilor.

În privința profilaxiei s-a constatat că factorii psihici, **habituafii** (obișnuințe prin repetarea excitațiilor) reprezintă un proces de instruire, o componentă a insensibilizării la kinetoză. În cursul instruirii personalului de zbor s-a observat că după primele zboruri se produce o scădere cu 25 la sută a

frecvenței îmbolnăvirilor. Pentru a anihila predispozițiile la kinetoză se fac antrenamente active — jocuri în cerc, gimnastică la sol și altele — precum și antrenamente pasive, repetarea de călătorii pe mare sau în aer.

În cursul călătoriilor trebuie raționalizată alimentația, recomandîndu-se mîncăruri ușor digerabile, în cantități mici. De asemenea, sînt indicate aerul proaspăt, mișcarea ușoară a capului. Dar numai administrarea la timp a unor medicamente poate avea un efect sigur asupra persoanelor predispuse la îmbolnăvire. Preparatele trebuie luate cu o oră înainte de începerea călătoriei. În felul acesta, în prezent există posibilitatea de a împiedica declanșarea îmbolnăvirilor și a reduce orele de suferințe pentru călătorul predispus la îmbolnăvire ori, cel puțin, de a face îmbolnăvirea suportabilă.

LA ÎNTREBĂRILE CITITORILOR

Meningitele

Înainte de descoperirea sulfamidelor și antibioticelor, febra tifoidă și meningita erau bolile care făceau mamele să tremure pentru sănătatea copiilor lor. O meningită diagnosticată constituia un verdict de deces în cazul cînd era vorba de **meningita tuberculoasă**, cauzată de bacilul Koch. Un grav pericol îl constituia și **meningita cerebrospinală**, provocată de un germene numit meningococ (*Neisseria meningitidis*).

Acum, însă, peste 80% din meningitele tuberculoase se vindecă datorită streptomicinei. Mulțumită sulfatiazolului sau sulfadiazinei, asociate cu penicilina, două substanțe extrem de active împotriva meningococului, se tratează cu succes și meningita cerebrospinală, care rareori se mai termină în mod dramatic.

esculap
esculap esculap
sculap esculap escula
lap esculap esculap escu
, esculap esculap esculap
,culap esculap esculap escu.
ap esculap esculap esculap e
sculap esculap esculap escula
lap esculap esculap esculap e

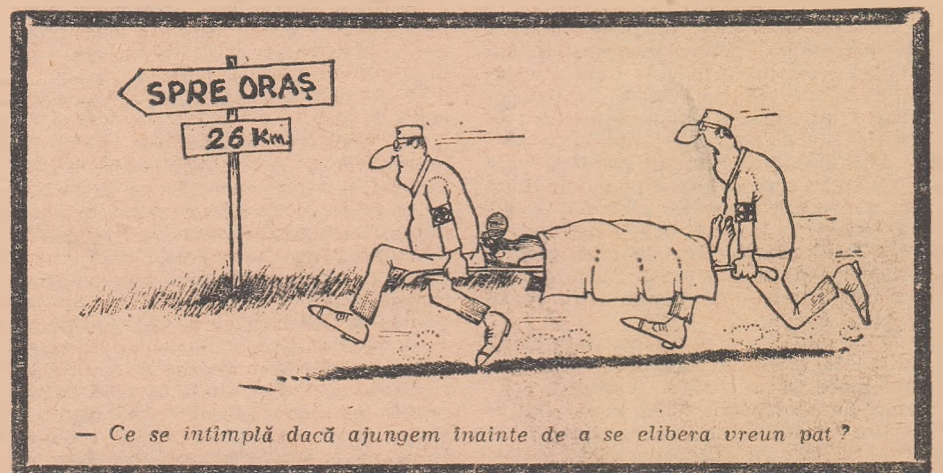

Cu toate acestea, meningita trebuie tratată **din vreme** și în mod **energic**. Ne vom gîndi imediat la ea dacă avem în fața noastră un copil care, avînd febră, se plînge de dureri de cap și, în special, dacă durerea de cap este însoțită de grețuri și vărsături. Simptomul caracteristic pentru medic îl reprezintă înțepenirea feței care îl împiedică pe copil să întoarcă capul liber. În fața acestui simptom caracteristic, medicul dispune să se facă o puncție lombară, prelevîndu-se — cu ajutorul unui ac prevăzut cu un canal interior — puțin lichid cefalorahidian. În cazul cînd copilul este într-adevăr suferînd de meningită, lichidul extras va fi turbid, în loc să fie limpede cum este normal să fie la un copil sănătos. Analiza acestui lichid purulent scoate în evidență prezența meningococilor, germeii responsabili ai meningitei cerebrospinale. Dacă se administrează din 3 în 3 ore sulfadiazină în doze de 8—12 g/zi la adult sau 0,2—0,3 g/kgcorp la copil, asociată cu penicilină, în doze de 10—12 milioane de unități în primele 24—48 ore, temperatura va scădea treptat în decurs de 38 ore și durerea de cap va dispărea. Cînd totul se desfășoară în mod normal, copilul intră repede în stadiul de convalescență. El va trebui să fie însă izolat încă 15 zile după confirmarea vindecării sale clinice, iar frații și surorile sale încă 10 zile, perioadă în care pentru protejarea contactilor din familie sau colectivității se face apel la penicilina G sau V, cite 1 milion u/zi și sulfamide cite 3 g/zi.

Meningococul este un germene infinit mai puțin contagios decît virusurile, deoarece aflat în aer liber este imediat distrus. Numai în prezența unui contact imediat el se dovedește transmisibil. Contagiunea se poate produce între copiii ce stau alături la grădiniță sau între frați și surori care dorm împreună în același pat. Căci meningita este o boală care afectează în special tineretul, întîlnîndu-se numai rareori la adult.

În momentul de față este pe cale să se pună la punct un vaccin împotriva meningitei cu ajutorul unei tehnici originale de spălare a microbilor cu o soluție de calcină. Vaccinul antimeningitic astfel preparat, aflat încă în stadiul experimental, s-a dovedit suficient de antigenic pentru a imuniza organismul împotriva unui atac al meningococilor.

Dar, indiferent de rezultatele cercetărilor pentru producerea acestui vaccin, administrarea timp de 3—4 zile de sulfamide și penicilină pune, de asemenea, la adăpost organismul de contagiune. E o bună și indicată măsură de protecție ce trebuie luată față de membrii familiei, pe lângă controlul prietenilor bolnavului, ținîndu-se seama că perioada de incubație a meningitei este de 2—4 zile.

COSTA RICA

„Don Irazu” și cafeaua

Un perete abrupt cobora spre o băltoacă cu apă verzuie de pe fundul craterului. Prin vâlul de ceață se ghicea cenușa vulcanică care acoperea pietrele, iar niște bărbați cu căști pe cap păreau veniți de pe alte planete. Impresionați de acest peisaj lunar, stăteau tăcuți în virful celui mai redutabil din cele două vulcani din Costa Rica: Irazu.

— Astăzi, don Irazu e calm, a rupt în cele din urmă tăcerea șoferul Manuel.

— De ce don? am întrebat.

În cele câteva zile pe care le petrecusem în Costa Rica mă obișnuisem cu acest mod respectuos de a se adresa bărbaților, moștenit de la spanioli.

— În cazul nostru expresia „don Irazu” are o semnificație deosebită. Mi-a explicat însoțitorul meu. Ea denotă respectul și teama față de irascibilul nostru vecin. Căci tabloul idilic pe care îl admirăm acum nu-i deloc liniștitor. Cine știe cum se va comporta capriciosul vulcan miine sau chiar peste o jumătate de oră. Costaricanii au avut mult de pățimit din cauza erupțiilor lui.

Într-adevăr, Irazu a îndoliat de multe ori zona centrală a acestei țări. Lava incandescentă eruptă prin crater a șters de pe fața pământului orașe întregi (Cartago, fosta capitală a țării, a fost

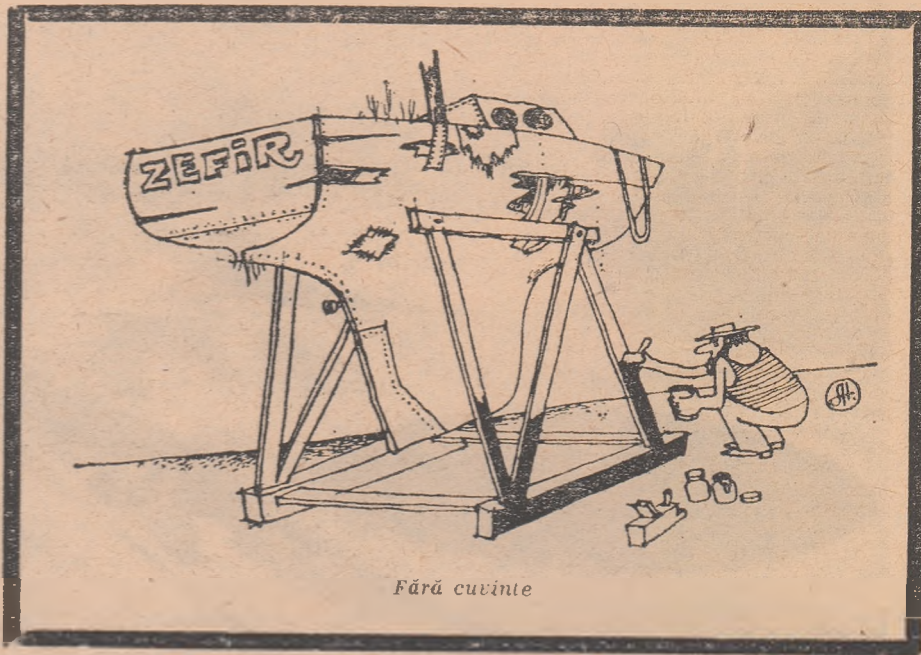
și oameni. Tot atâtea împrejurări care explică respectul plin de teamă pe care îl inspiră vulcanul.

„Grădina a Americii”, „Fief al democrației”, „O țară mică cu fotbaliști mari” — aceste epitete cu care agențiile turistice gratifică Costa Rica nu sînt prea departe de realitate. Într-adevăr, Costa Rica este singura țară de pe continent fără armată regulată și unde numărul cadrelor didactice e mai mare decît al poliștilor. De mai bine de 130 de ani în Costa Rica n-a avut loc nici o lovitură de stat și singurul accident pe care l-a suferit unul din președinții ei a fost răsturnarea lui de către un biciclist, căci președintele se ducea la „serviciu” pe jos.

Și totuși nu trebuie să idealizăm situația. În 1948, de pildă, a izbucnit un război civil în care au intervenit Statele Unite și omul lor de încredere, Anastasio Somoza Garcia, președintele Nicaraguai. Conflictul a fost reglementat rapid pe cale diplomatică, dar au urmat represiuni împotriva patrioților.

De altfel țara are și acum probleme: șomajul, criza de locuințe în orașe și lipsa de pămînt la sate, deficitul balanței comerciale etc.

Conchistadorii spanioli au invadat „Coasta bogată” la începutul secolului XVI. Însoțitorii lui Cristofor Columb

Fără cuvinte

proprietatea companiei United Fruit, care își impune punctul de vedere în țară prin intermediul filialei sale: Compania bananera de Costa Rica.

În cursul convorbirii pe care am avut-o cu președintele țării, José Figueres Ferrer, „don Pepe”, cum îl numesc compatrioții între ei, mi-a zîmbit — arătînd spre ceașca de cafea pe care o ținea în mină:

— Spun cu plăcere ziaristilor străini că toate problemele țării mele se află în fundul acestei cești de cafea.

Convorbirea noastră n-a avut loc în impunătorul birou prezidențial, ci în modesta sală de protocol a Ministerului Afacerilor Externe, unde ambasadorii Japoniei și Suediei veniseră să prezinte președintelui scrisorile de acreditare. Profitînd de o pauză, „don Pepe” a intrat singur în vorbă cu grupul de reporteri și fotografi. Aflînd că printre ei se afla un ziarist sovietic, președintele mi-a făcut favoarea să-mi acorde această convorbire.

— Am amintit mai înainte de ceașca de cafea, și-a continuat domnia sa ideea. În țara noastră agricolă, unde bunăstarea depinde de comerțul exterior, cafeaua nu este numai aromată băutură preferată a locuitorilor, ci hrănește sute de mii de oameni. De prețul ei depinde însuși venitul nostru național. Grație ei, clasele mijlocii trăiesc în indigestură, iar bogății în belșug. Poate de aceea, avînd în vedere numărul mic de locuitori, indicele mediu al nivelului de trai — comparat cu cel din multe țări din America Centrală — este foarte convenabil la noi. Dar eu nu cred în „medii” statistice. Căci sînt de prea multe ori înșelătoare. Într-adevăr nu poate fi trecut cu vederea faptul că o treime din populația țării trăiește în condiții proaste, și acest lucru ne interesează mai mult decît indicele mediu... N-am să insist asupra activității companiilor bananiere americane: United Fruit și Standard Fruit. Ceea ce mă preocupă mai mult acum nu sînt bananele, ci cafeaua, produs esențial pentru existența noastră. Companiile străine caută să scadă neapărat prețul cafelei. Politica lor ne aduce un imens prejudiciu, căci scăderea prețului unei livre de cafea (o livră este egală cu circa 1/2 kg — N. R.) cu un cent poate aduce țării o pierdere anuală de 17 milioane dolari. Ceea ce este grav, cînd se știe că anul trecut totalul de vizelor intrate a fost de numai 236 milioane dolari.

Pe o stradă animată din centrul orașului San José, capitala țării, se află elegantul edificiu al Oficiului Cafelei. În interior se simțea o aromă agreabilă și se auzeau zgomotul asurzitor al ventilatoarelor, tăcîntul telescripțoarelor și bizuțitul telefoanelor. Manuel Fernando Castro, directorul adjunct al Oficiului, un bărbat robust, energic, cu o mustață fină, se intrerupea mereu din discuție spre a da dispoziții telefonice.

— Factorul esențial al dezvoltării acestei culturi în țara noastră este clima dulce de munte, ne-a spus el. Pentru noi cafeaua nu este numai un articol de export. Este, dacă vrei, un soi de fetiș. Ne începem dimineața cu o ceașcă de cafea, iar în cursul zilei mai bem câteva: la birou, cu prietenii și cu familia. Seara ne destîndem cel mai bine tot la o ceașcă de cafea. Începutul recoltării este o adevărată sărbătoare națională. Pretutîndeni, în orașe și sate, se cîntă și se dansează. Întreaga populație, de la cei mai mici școlari pînă la bătrînii cu păr alb, ia în mină cite un coș și pornește la culesul boabelor roșietice. Cea mai mare animație este pe plantații în noiembrie și decembrie...

V. Volkov

FIJI

Caleidoscopicul bazar din Suva

Într-o dimineață însoțită am părăsit insula Tongatabu, cea mai mare fișie de uscat din arhipelagul Tonga, și „Viteaz” a pornit spre Viti Levu, cea mai importantă insulă din cele care alcătuiesc Fiji (18.272 km² și circa 530.000 de locuitori). Spre deosebire de tonganezi, care fac parte din grupul etnic polinezian, fijienii sînt melanezieni. Au pielea mult mai închisă, părul ondulat, nasul lătăreț și buze groase.

Principalul oraș din Fiji este portul Suva, unul din cele mai mari din Oceania, construit de englezi care au stăpînit mult timp arhipelagul. La 10 octombrie 1970, însă, arhipelagul și-a dobîndit independența. Suva are multe clădiri moderne, hoteluri bune și cinematografe mari.

Fiji exportă copra, cherestea, scoici și fructe. În radele porturilor ancorează numeroase nave comerciale și de pasageri care aduc turiști din America, Australia și Europa.

Bazarul din Suva este foarte elocvent. El poate spune multe despre viața insularilor, despre învelnicirile, cultura și obiceiurile lor. Sub tende mari, care-i ferece pe vînzători și cumpărători de toridul soare tropical, pusează o activitate zgomotoasă. Pe tarabe se vîd ciorchini uriași de banane, ananas, fructe de mango, de papaya, portocale etc. Coșuri mari din nuiele sînt pline ochi cu cartofi și arahide. Iar raionul în care se vînd crevetele, crabii, languste, scoici și pește de diverse forme și mărimi, atestă că pe fijieni nu-i hrănește numai uscatul, ci și oceanul.

Dar ce nu există în bazarul din Suva? Covoare, genți, pelerine, scoici splendide, suvenire: măști de zeități, obiecte de argint ea, de pildă, broșe, inele, brățări, sau coliere din scoici, carapace lăcuite de broaște țestoase etc.

Vizitatorul străin își poate astfel face o imagine despre economia insulei, despre meșteșugurile și arta ei, iar vînzătorii vorbesc de la sine despre compoziția națională a poporului. Căci în bazar se pot întîlni fijieni voinici cu păr ondulat care sînt băștinașii insulei, sau inși cu fața prelungă și smeadă, care își laudă gălăgios marfa: indienii. Aceștia din urmă alcătuiesc aproape jumătate din populația insulei. Englezii i-au adus din India pe strămoșii lor ca mină de lucru ieftină pe plantațiile de trestie de zahăr. Dar în bazar mai pot fi văzuți și negustorii chinezi, și meșiși (semi-englezi — semi-indieni), care se deosebesc prin hainele lor europene și printr-o atitudine rezervată.

Într-un interviu pe care mi l-a acordat, primul ministru al țării mi-a spus că ideea independenței politice și economice pune tot mai mult stăpînire pe insulele din Oceania. Și că tînărul stat fijian este confruntat cu multe probleme serioase, în primul rînd aceea a restructurării economiei, care pînă nu de mult avea un caracter colonial.

L. Pocivalov

Uneori vulcanul împroașcă capitala timp de luni de zile cu nori groși de cenușă

distrusă în 1723). Ultima erupție s-a produs în 1963. Lava încinsă a acoperit atunci cu un strat gros versanții vulcanului. Pe o rază de circa douăzeci de kilometri în jur nu mai exista nici un fel de vegetație, praful vulcanic a atacat scheletele metalice ale clădirilor și mecanismele lăsate sub cerul liber. Torentele de noroi au cărat cu ele case

au fost atrași de somptuoasele podoaabe ale indienilor cacique. Spre a pune mina pe comorile acestora, cuceritorii și cei care le-au urmat au început să-i exterminine pe locuitorii țării sau să-i deporteze ca sclavi în alte colonii.

„Dar ei nu i-au putut subjugă pe indieni, a scris Carlos Luis Fallas în romanul Mamita Yunai. Lingușirile și amenințările au fost zadarnice, ca și torturarea și masacrarea a sute de prizonieri indieni în vechea capitală colonială...”

Aservirea indienilor, coruperea lor, exterminarea mindrelor triburi au fost opera altor cotropitori, de o mie de ori mai puțin îndrăzneți, dar de o mie de ori mai cruzi, mai avizi și mai perfiți decît conchistadorii spanioli...

Veneficii de la United Fruit Co. au venit fără archebuze și cuirase — arată în continuare autorul. Ei au venit cu carnete de cecuri și cu teancuri de bancnote ca să cumpere guvernânți verșoi...”

La un moment dat drumul pe care înainta mașina noastră a scăpat din strînta vale a vulcanilor și a pornit de-a lungul coastei Pacificului. Se vedeau poduri înguste, cascade frumoase, torente vijelioase de munte, iar pînă au început treptat-treptat să facă loc unei vegetații luxuriante. Parfumul magnoliilor și al unor splendide flori roșii ca focul răzbătea pînă și în mașină. După încă o curbă, de o parte și de alta a drumului s-a ivit un zid de bananieri cu foi late care ne-a însoțit pînă la Punta Arenas.

Zecile de kilometri de bananieri sînt

globul
globul globul
globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul

CASA PRIETENIEI ROMÂNNO-SOVIETICE — BUCUREȘTI

PROGRAMUL MANIFESTĂRILOR pe perioada 16—18 ianuarie 1973

Marți 16 ianuarie, ora 19: Ciclul: „Carta progresului României socialiste”. În dezbatere: „Societatea socialistă și mecanismul perfecționării ei”. Va vorbi prof. univ. dr. docent Pavel Apostol, membru al Academiei de științe sociale și politice: „Cresterea funcției planului național în dezvoltarea unitară a țării”; Va vorbi conf. univ. dr. Ion Răvar, director general adjunct al Direcției centrale de statistică: „Valorificarea superioară a principalelor componente ale avuției naționale”. Va vorbi prof. univ. dr. docent Victor Tufescu. Urmează filmul documentar „Orizont științific” și un film artistic.

Miercuri 17 ianuarie, ora 19: Ciclul: „Ideologie și morală”. Dialog despre: „Virtuțile cetățenești în lumina înalțelor idealuri umane ale socialismului”. Participă: conf. univ. dr. Alexandru Negoită, Octavian Neamțu, doctor în filozofie. Discuția va fi condusă de Val Voiculescu, ziarist. Urmează filmul documentar „Dincolo de povestea de dragoste” și un film artistic.

Joi 18 ianuarie, ora 19: Ciclul: „Prospectiva: de la a imagina la a fi posibil”. Seară de întrebări și răspunsuri: „Viitorologia — știința de azi a zilei de mâine”. În dezbatere: „Ce este știința despre viitor și rolul ei în lumea contemporană”. Răspunde: prof. univ. dr. Sergiu Tamaș; „Care este raportul dintre perspectivă, prognoză și planificare”. Va vorbi conf. univ. ing. E. Tapală: „Ce ne vor oferi următoarele decenii?” Răspunde: dr. Ioan Matei, membru corespondent al Academiei de științe sociale și politice. Urmează filmul documentar „Almanah internațional tehnico-științific” și un film artistic.

Poșta medicului

(Urmare din pag. a 8-a)

CORINA C. — Turnu-Măgurele, jud. Teleorman; **LAURA M.** — Brașov: Mincărimile, usturimile și secreția sînt simptome ale unei infecții vulvovaginale (leucoree) provocată fie de o floră banală, dar mai adesea de un parazit foarte răspândit numit *Trichomonas vaginalis*. Bine ar fi dacă, izgonind sînta și prejudiciile „bolilor rușinoase” (?!), ați înlesni precizarea diagnosticului printr-un examen bacteriologic al secreției! Dar cum ne e teamă că n-o veți face, iar tratamentul are un caracter de urgență, vă recomandăm o medicație combinată constînd din Kanamicină 2 flacoane/zi în injecții sau Tetraciclină un drajeu la fiecare 6 ore asociat cu Metronidazol comprimate vaginale, 1 comprimat/zi seara, timp de 3 săptămîni. Impotriva mincărimii, aplicați Synalar N sau unguent cu hidrocortizon acetat 1 la sută. Local, spălături cu soluție slabă de hipermanganat de sodiu.

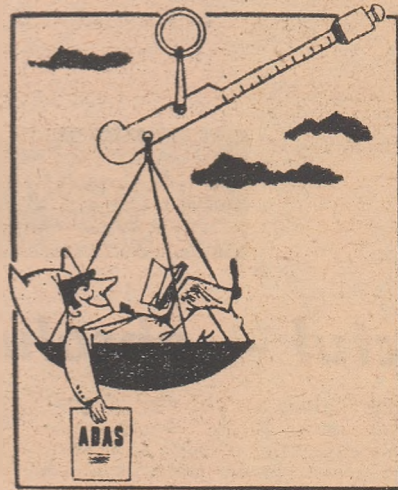
CRISTESCU OCTAVIAN — Ploiești: În colibaciloză trebuie făcută în prealabil

o antibiogramă care să indice substanțele antimicrobiene la care colibacilul este sensibil. În general este bine să se administreze sulfamide (de preferință Neoxazol sau Rufol), la început 0,10 g/kilogram zi, în primele zile, după care se poate scădea la o tabletă la 3 ore, timp de aproximativ 15 zile. După ameliorarea fenomenelor acute se va continua cu sulfamide cu acțiune prelungită (Dulana, Sulfametin sau Bayrena), timp mai îndelungat. Se asociază apoi Negram, Nitrofurantoin și eventual un antibiotic (Tetraciclină sau Cloramfenicol). Tratamentul va fi aplicat în mod intermitent, reluîndu-se imediat în cazul reapariției colibacilului în urină. Bune rezultate are și cura hidrominerală cu ape de Olănești sau Călimănești. Creșterea diurezei prin ape minerale poate duce la o adevărată „spălare” a căilor urinare de acest, într-adevăr, „încăpănat” microb.

GHEȚU FL. — București: În monografia științifică „Vita sexualis” de V. Săhleanu și I. Macavei (Ed. Enciclopedică), se arată (vezi pag. 75) că problema sincronizării orgasmelor se pune pentru două treimi din femei, indicîndu-se în acest sens și unele „tehnici” psihice și fizice.

Noi forme de asigurare

ADAS

Cit de mult cîntărește liniștea în viața omului!

Venind direct în sprijinul oamenilor, atunci cînd, în viața lor, survin evenimente neașteptate, nedorite, păgubitoare, care lovesc în capacitatea lor de muncă sau în bunurile agonisite, **Administrația Asigurărilor de Stat** a introdus forme eficiente de asigurare nu numai pentru protecția individuală, ci și a familiei. Una din aceste forme, practicate în numeroase țări ale lumii, este **ASIGURAREA MIXTĂ DE VIAȚĂ**. În această formă de asigurare, spiritul de prevedere se îmbină cu economia. Dacă, în timpul cit durează contractul, asiguratul suferă un accident, care are drept urmare o invaliditate permanentă (totală sau parțială), el primește suma asigurată (sau o parte din ea, proporțională cu gradul de invaliditate). Dacă el decedează (din orice cauză), familia lui (sau o altă persoană pe care asiguratul a desemnat-o la încheierea contractului de asigurare) primește integral suma asigurată. În cele mai multe cazuri însă, asiguratul se află în viață la data cînd expiră contractul de asigurare și atunci el primește în întregime suma asigurată, sumă pe care și-a economisit-o și al cărui quantum singur și l-a stabilit la încheierea contractului. În plus, dacă la tragerile lunare de amortizare au ieșit combinațiile de litere din poliță, ADAS plătește sumele convenite.

O formă specială a acestei asigurări este **ASIGURAREA FAMILIALĂ MIXTĂ DE VIAȚĂ**. Aici elementul nou este următorul: în timp ce asigurarea mixtă de viață își întinde direct efectele numai asupra persoanei care semnează contractul (polița) de asigurare (sprijinul familiei intervenind indirect, numai prin încasarea sumei asigurate în caz de deces a asiguratului), în asigurarea familială mixtă de viață se află asigurați, printr-un singur contract de asigurare, toți membrii familiei: tatăl, mama și copiii de la 5 ani în sus. Avantajul acestei cuprinderi largi în asigurare este evident: ADAS plătește suma asigurată în cazurile în care invaliditatea permanentă sau decesul survin pe seama oricăreia dintre persoanele asigurate. Totodată, la expirarea asigurării, ADAS achită celui care a încheiat asigurarea suma respectivă. Această formă specială de asigurare a familiei nu sporește costul asigurării decît cu 1 leu pe lună la 1.000 de lei sumă asigurată pentru mem-

brii de familie pînă la vîrsta de 30 de ani; între 1 leu și 1,50 lei pentru membrii de familie în vîrstă între 31—40 ani; pînă la 2 lei pentru membrii de familie între 41—45 ani etc.

O altă variantă a asigurării mixte de viață este **ASIGURAREA MIXTĂ DE VIAȚĂ CU PENSIE PENTRU URMAȘI**. Ea se deosebește de asigurarea mixtă de viață prin aceea că, în caz de deces al asiguratului, urmașii acestuia (sau altă persoană desemnată de asigurat o dată cu încheierea poliței de asigurare) primesc jumătate din suma asigurată la data decesului, iar cealaltă jumătate o primesc la termenul de expirare a asigurării. În acest interval, mai primesc și o pensie anuală de 10 la sută din suma asigurată. Asiguratul care preferă această formă va plăti în plus o diferență de primă de asigurare foarte mică (sub 1 leu pe lună la 1.000 lei sumă asigurată) față de obișnuita asigurare mixtă de viață.

În același timp, **Administrația Asigurărilor de Stat** a introdus o formă de **ASIGURARE FAMILIALĂ DE ACCIDENTE**, care se încheie pe durata minimă de 3 luni. În această asigurare se cuprind, de asemenea, toți membrii familiei. Costul asigurării este de numai 25 de lei pe 3 luni, indiferent de numărul copiilor existenți în familie.

Alegeți deci!

corn flakes
fulgi de porumb

NUMAI ÎN CITEVA MINUTE PUTEȚI PREPARA, DIN FULGI DE PORUMB, UN DESERT DELICIOS :

șato cu frișcă, cornuri vienezee, café fulg, frantișpan, budincă.

FULGI DE PORUMB — UN PRODUS NUTRITIV, CROCANȚ, DIETETIC.

ÎNTRERPRINDEREA „11 IUNIE”

GALAȚI

Calea Portului nr. 50 A

PRODUCE ȘI LIVREAZĂ PE BAZĂ DE COMANDĂ URMĂTOARELE PRODUSE :

- Cataramă ștanțate pentru cordoane și încălțăminte, ornamente pentru pantofi ; rame, garnituri și accesorii pentru poșete ; broaște, minere, colțare și alte accesorii pentru geamantane, valize și serviete.
- Mobilier industrial — mese, birouri, fișete metalice, bancuri cu 1—3 menghine.
- Timplărie metalică — uși și ferestre. Paturi metalice — tip spital, internat sau pentru copii ; lopeți, greble.
- Găleți zincate, cutii pentru lacuri și vopsele, cutii pentru cremă (litografiate)

In sfârșit zăpezile de odinioară?

Foto: A.P.N.

INDIVIDUL ȘI SOCIETATEA

Tactul — absolut necesar!

Un tânăr inginer a căzut victimă propriului său curaj. Plecând de unul singur într-o expediție turistică în ținuturile greu accesibile ale Habarovskului, a dispărut fără urmă.

Organele de resort au făcut tot ce se putea face pentru găsirea și salvarea lui. Deasupra presupusei zone a catastrofei au fost trimise elicoptere, zeci de sportivi, geologi, oameni din partea locului au străbătut prin taiga sute de kilometri în speranța de a da de urma inginerului. Dar zadarnic.

La citva timp după această tragică întâmplare am citit un articol inspirat de ea, a cărui lectură mi-a lăsat un sentiment straniu. Totul părea cit se poate de adevărat, așa fi fost gata să subscriu la fiecare idee expusă de autor cu o logică strinsă și un ton energic. El spulbera falsul romantism al turismului izolat pe trasee dificile, demonstra convingător că riscul unor asemenea întreprinderi nu este de fel justificat. Și totuși de ce, pe măsură ce-l citeam, articolul trezea în mine un sentiment de protest, de ce cînd am ajuns la sfârșit uitasem de fapt că tot ce spunea era util și îndreptățit?

Pentru că în fervoarea lui publicistică autorul folosise un ton ofensator pentru memoria celui dispărut. Pentru rudele și prietenii lui. Și chiar pentru cei ce nu-l cunoscuseră niciodată, dar care nu erau indiferenți la noțiuni ca demnitate umană și onoare, bună reputație și datoria celor vii față de cei ce nu mai sînt.

Nu ne este îngăduit, nici chiar în numele unei cauze drepte, să ne exercităm harul satiric cînd subiectul este victima unei nenorociri, cînd cel dispărut este un om care, repet, n-a fost nici infractor, nici necinstit și nici măcar aventurier (inginerul se pregătise foarte bine în vederea expediției, nu plecase de capul lui).

Mă declar întru totul de acord cu ideea că superficialitatea în organizarea unei expediții, chiar turistice, trebuie combătută. Dar e oare drept să „adaptez” la o idee justă destinul dramatic al unui om care nu are nici o legătură cu respectiva idee? Nu, lipsa de tact a autorului nu era de fel justificată: nici prin bunele-i intenții, nici prin importanța problemei, nici chiar prin dorința de a feri de greșeală spiritele romantice infierbintate. Și nu era justificată nici pentru că realizarea acestui țel nu presupune renunțarea la normele tactului și ale delicateții. Ci mai degrabă dimpotrivă: cu cît scopul este mai nobil, cu atît reclamă o grijă mai mare în alegerea mijloacelor.

Dar iată și un alt exemplu.

Un venerabil profesor a primit de la Institutul unde lucrase ani de zile o hîrtie prin care era anunțat, scurt, că începînd cu data de 1 septembrie era eliberat din funcție. Atît. Nici măcar nu i se amintea motivul „eliberării”. De fapt era vorba de pensionare. Hîrtia purta data de 26 august. La sfârșitul lui august, cînd s-a întors din concediu, profesorul a găsit în cutia de scrisori această „bucurie”. După aproape cinci decenii de muncă, o dispoziție de „eliberare” trimisă prin poștă... De ce? De ce atîta lipsă de tact și delicatețe, care se ascunde în fond în snotele acestei aparent nevinovate neglijențe formale?

Lipsa de tact îl rănește pe cel care suferă de pe urma ei, dar îl coboară și pe cel care și-o îngăduie. Cu toate că ar putea părea un indiciu de independență și forță, în realitate ea este întotdeauna o armă a celor slabi, incapabili să ajungă altfel la rezultatele dorite. Dar lipsa de tact nu rănește numai. Ea anulează și argumentele raționale cu care se încearcă acoperirea, justificarea ei. Cînd directorul unei întreprinderi, să zicem, vrea să obțină rezultate bune terorizîndu-și colaboratorii, care ajung să tremure la simpla lui vedere, înseși rezultatele stau sub semnul îndoielii.

Fiindcă pentru noi important este nu numai ce, ci și cum facem.

Oare întotdeauna, în focul adunărilor de producție, în discuțiile la „masa rotundă”, în iureșul polemicilor, apărînd o idee care ne este scumpă, întotdeauna alegem cuvintele potrivite cînd criticăm, condamnăm sau doar replicăm oponentului nostru? La urma urmei nici chiar un criminal, care merită cea mai aspră dintre pedepși, nu trebuie jignit, nu trebuie călețat în picioare demnitatea lui umană, nu trebuie umilit „eul” lui. Pe deasupra — da! Dar nu grosolanie...

Ni se pare numai că tactul este doar un „ambalaj”, un fel de „decor” care poate fi ignorat „în interesul cauzei”. În realitate, nu e greu să ne dăm seama ce efecte are — pentru cauză, și nu numai pentru emoțiile celui vizat — această ignorare. E oare un secret că un om care a fost rănit cu un cuvînt grosolan, cu un gest brutal, care a fost ales într-un moment nepotrivit drept subiect de exerciții satirice sau „prelucrări” apăsătoare, nu-și poate găsi mult timp pofta de lucru necesară, rămînînd astfel luni în șir în afara rîndurilor? Mulți văd, poate, în această suferință o sensibilitate exagerată. Dar nu oricine are pielea tăbăcită și de altfel nici nu e sigur că pielea trebuie să fie neapărat tăbăcită...

Lipsa de tact lovește nu numai în individ, ci și în întreaga societate. Societatea noastră trage la răspundere pe oricine, chiar pe cei mai valoroși și mai devotați membri ai ei, care nu știu să se poarte cu oamenii, să fie grijulii, delicateți în relațiile cu ei. Este un lucru cerut de marile noastre cuceriri în domeniul civilizației spirituale, de năzuința noastră de a asigura înflorirea deplină a personalității umane, de a crea acel climat moral în care cu toții să ne simțim la adăpost de arbitrar, de jignire, de umilință.

Arkadi Vaxberg

DE LA A LA Z

Definiții în glumă și în serios

G
Gluma este bună cînd e spusă la momentul potrivit și nu jighește pe

nimeni. Bătrînii aveau o vorbă înțeleaptă: „Nimic nu cere atîta grijă, artă și ascuțime de minte ca gluma. În plus, înainte de a o spune, trebuie să știi bine de tot cît de răbdător și ager la minte este acela pe seama căruia vrei să glumești”.

Oamenii spirituali sînt o comoară în societate. Glumeții-de-profesie, glumeții-cu-orice-preț — o calamitate. Ei glumesc fără pauză de dimineață pînă seara, de toți și de toate, în tot locul. Rid cei dinții de glumele lor și adoră să le repete. Misiunea lor principală e de a-i distra pe oameni cu orice preț, pentru a le atrage atenția. În această privință D. Pisarev a scris: „Cînd risul, gluma, umorul sînt un mijloc, totul e bine. Cînd devin scop, atunci mai bine te retragi”.

Gesturile sînt o completare a vorbirii. Expresive, energice sau domoale, rotunde, ele subliniază, accentuează, temperează cuvintele, conferindu-le diferite nuanțe.

Fiecare popor are norme proprii de etichetă în privința gesturilor. Ceea ce este absolut normal pentru un italian expansiv, este aproape inacceptabil pentru un finlandez zgîrcit la gesturi.

În general, chiar dacă avem un temperament focos, e mai bine să ne stăpînim de a gesticula prea mult. Este mai sănătos pentru oamenii și obiceiurile din jur și apoi comparația cu o morișcă, pe care am putea-o sugera, nu-i măgulitoare.

B. Bușeleva

INTREBĂRI ȘI RĂSPUNSURI

Vreți să aflați ceva și enciclopediile pe care le aveți la îndemînă nu vă dau răspunsul dorit? Vă invităm să ne adresați nouă întrebarea dv., mai ales dacă ea este de interes general.

Cultură, civilizație, om cult

I.
Aș dori să știu dacă cuvintele **civilizație** și **cultură** sînt sinonime și cînd se poate spune despre cineva că este un **om cult**.

Rusnac Pavel
Comuna Giarmata, jud. Timiș

R.
Despre cele două concepte — de cultură și civilizație — s-au făcut nenumărate studii și s-au dat foarte multe definiții. S-ar putea spune chiar că atît de multe cîtă autori au abordat problema. Așa se explică de fapt și nenumăratele controverse iscate în lumea specialiștilor în culturologie.

Mulți cercetători opun civilizația, în mod artificial, culturii. Iar promotorii teoriei ciclului închis afirmă, de pildă, că după încheierea unui ciclu de civilizație, apar altele, independente de cele anterioare.

În realitate, raportul cultură — civilizație este foarte complex, iar civilizația nu poate fi separată de cultură, dat fiind că o cultură spirituală nu

— Ești invidios că nevastă-ta nu știe să tricoteze!

dialog
dialog dialog
dialog dialog dialog
alog dialog dialog dialo
g dialog dialog dialog a
dialog dialog dialog dialog
log dialog dialog dialog di
dialog dialog dialog dialog
og dialog dialog dialog dialo

poate exista în afara unei culturi materiale și nici realizarea materială nu poate deveni civilizație fără aportul culturii spirituale.

Așadar, valorile culturale nu pot fi create în vid, ci într-un cadru de civilizație deja constituit. Cultura și civilizația sînt astfel concepte care nu se identifică, dar au un fond comun, alcătuit din ansamblul cunoștințelor, din totalitatea achizițiilor spiritului uman.

În ce privește înțelesul noțiunii de om cult, de la început trebuie să amintim că acest ideal nu a fost identic în toate epocile și în toate societățile. În socialism, conceptul de om cult, în afară de trăsătura esențială a acestei noțiuni — o armonioasă structurare a culturii speciale profesionale cu cultura generală — mai cuprinde două caracteristici: un raport echilibrat între cultura științifică și cea literar-artistică în formarea culturală a omului contemporan, precum și coordonata esențială a idealului cultural contemporan — atitudinea morală, o înaltă conștiință etică, a datoriei și responsabilității sociale.

I.
Ce semnificație are **cocoșul galic**?
H. Sidirepais, Brașov

R.
Cocoșul galic este una din emblemele națiunii franceze, care a fost reprezentată pe drapelul revoluției de la 1830, cînd s-a bucurat de o deosebită cinstită. Cocoșul galic simbolizează vigilența, mîndria și îndrăzneala.

CORESPONDENȚA SENTIMENTALĂ

Cititorii între ei

Petre Danciu: Mulțumindu-vă pentru fidelitatea față de revista noastră și cuvintele frumoase, vă dăm cuvîntul — și adresa — spre a vă expune preferințele tematiche ale viitoarei dv. corespondențe: „Arheologie (egiptologie), știință și tehnică, O.Z.N., călătorii de explorare, pictură, poezie, filosofie, politică internațională, etică etc. Menționez că mă interesează foarte mult părerile personale, aportul creator **Petre Danciu, Întreprinderea de foraj Arad, comuna Felmec, satul Zădăreni, județul Arad**.”

„Mă numesc Lucia-Laura Șerban, am 19 ani și sînt elevă la un liceu teoretic din Arad. În legătură cu tot ce ține de muzică (chiar și cea ușoară) și artă în general, aș dori să corespund cu tinere și tineri din toată țara. Iată și adresa mea: Lucia-Laura Șerban, str. Deitei nr. 9 Arad”.

V-am îndeplinit dorința și vă urăm mult succes în frumoasele planuri de viitor pe care le aveți.

„Am 23 de ani și sînt profesor de fizică-chimie într-un sat de munte, Poiana-Horea. Aș dori să corespund cu tineri cărora le place pictura, sculptura, turismul, psihologia, pedagogia, literatura și, evident, știința și tehnica. Adresa mea este: Prof. Bozsoki Zoltán, Școala generală Poiana-Horea, Comuna Beliș, județul Cluj”.

Mulțumiri pentru bunele aprecieri și calde felicitări pentru eforturile pe care le faceți de a vă ține mereu la curent cu tot ce e nou. Viitorii dv. corespondenți vor avea, desigur, în dumneavoastră un interlocutor interesant.